

Scînteia tineretului

Organ Central al Uniunii Tineretului Muncitor

Anul XX, Seria II, nr. 4640

6 PAGINI — 30 BANI

Vineri 17 aprilie 1964

Pe marile trasee ale întrecerii socialiste

LA REȘIȚA:

COLOCVIU

PE

PLATFORMA CUPTOARELOR

Azi am stat printre oțelari. Ne-a vorbit, în urmă cu câteva zile, despre ei, tovarășul ing. Ilie Nisipeanu, directorul tehnic al Combinatului Siderurgic Reșița:

„Oțelarii — ne spunea dînsul — ne-au adus bucuria unui succes deosebit, producînd în primul trimestru cu peste 5 000 t de oțel mai mult decît planul stabilit. Faptul mai este însoțit și de altele: micșorarea procentului de rebuturi cu 0,2 la sută față de cel admis, sporirea indicelui de utilizare a cuptoarelor Martin cu 0,2 tone pe metru pătrat de vatră și zi calendaristică. Și acest bilanț ar putea continua”.

Astăzi, de fapt, vom vorbi despre câteva acțiuni bune pe care a reușit să le întreprindă organizația U.T.M. de la oțelărie în străduința generală pentru îndeplinirea angajamentelor.

Ne propunem așadar, ca, mai întîlși vorbim sintetic despre acestea:

8 ore pentru o șarjă.

Se poate mai puțin

Întrecerea oțelărilor este de neînchipuit fără o luptă aprigă cu timpul. Fiecare oră smulșă timpului se traduce aici în tone de oțel. Oțelarii cunosc bine acest lucru de seamă.

Ne vorbește pe platforma cuptoarelor Martin maestrul Dămilă Pirvu:

„Noi oțelarii, în anii de experiență dobîndiți în fața cuptoarelor am tras o anumită concluzie: sporierea producției de oțel este condiționată de scurtarea timpului de elaborare al șarjelor, de creșterea greutății acestora. Rezultatele obținute pe primul trimestru demonstrează întru totul temeinicia acestei concluzii. La cuptorul 5, de pildă, oțelarii au elaborat unele șarje în 7 ore și jumătate sau chiar în 7 ore, media pe oțelărie fiind de 8 ore și 13 minute. Asta a fost unul din factorii care ne-a ajutat să realizăm în primul trimestru peste sarcinile de plan cele 5 000 tone de oțel. Nu înseamnă însă că în această direcție nu mai sînt rezerve. Pornind pe fluxul tehnologic al procesului de elaborare al oțelului rezervele au apărut și mai evidente. Echipa de oțelari cum sînt cele conduse de Vasile Mocea, Vasile Rainai și altele, executînd operația de ajustare în tot timpul elaborării ciștigă în medie cîte 15 minute la fiecare șarjă. Aceasta și explică, de altfel, de ce colectivele pe care le conduc au obținut cele mai bune rezultate în îndeplinirea angajamentelor.

Sau să luăm alt aspect. Secția este dotată cu utilaje care-i ajută pe oțelari la încărcarea cuptoarelor. Mai la îndemînă le sînt macaralele rotative. În secție există însă și o masină care are o productivitate de 5 ori mai mare decît acestea dar care încă nu este folosită la toate cuptoarele. Condiții există. Se cere însă mai multă preocupare din partea șefilor de echipă, a cadrelor tehnice din secție pentru organizarea mai bună a procesului de încărcare a cuptoarelor. Astfel, realizării lor — bune dobîndite li se vor adăuga și altele noi.

Reșița mulțumeste

Hunedoarea

Îndeplinirea angajamentelor luate în întrecerea de oțelari este strîns legată de creșterea indicilor de utilizare a cuptoarelor. Oțelarii știu bine că aceasta depinde, în cea mai mare parte, de reducerea timpului de reparație a cuptoarelor.

Ni s-a vorbit cu mult respect despre rezultatele pe care le-au obținut în această direcție schimbările prim-topitorilor Vasile Mocea și Iosif Boghy. Între cei doi — recunoscuți ca maeștri ai reparațiilor rapide și de bună calitate — se

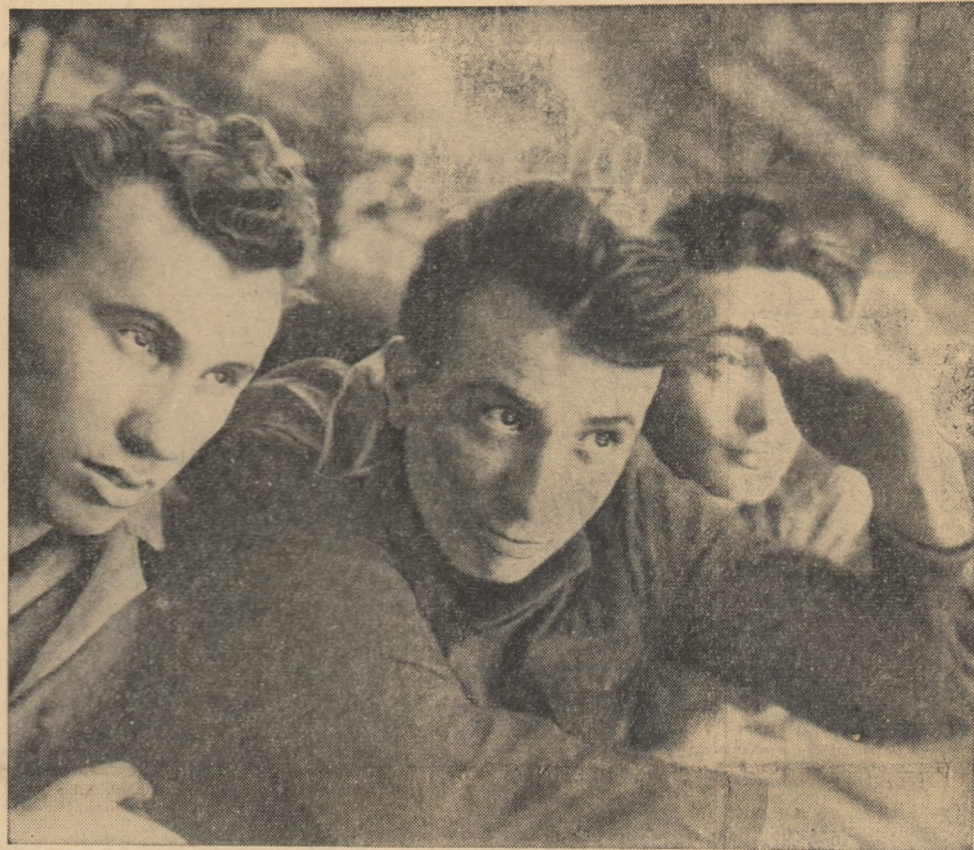
IN ACEST
NUMĂR

PAGINA
LITERATURA
SI
ARTA

• RESURSELE ENERGETICE ALE VIITORULUI (ANCHETA NOASTRĂ ÎN RINDURILE UNOR OAMENI DE ȘTIINȚĂ)

• CUM RĂSPINDIȚI EXPERIENȚA ORGANIZAȚIILOR U.T.M. FRUNȚĂȘE

• SPORT

de a adevărată luptă pentru înțietate. Unul — Vasile Mocea — are de partea sa experiența (e topitor-prim mai vechi); celălalt — Iosif, deși mai tînr (împlinște în acest an 28 de ani) este recunoscut pentru priceperea sa, pentru pasiunea cu care își însușește tehnica nouă. Întrecerea dintre ei a scos la iveală o experiență valoroasă carea li sînt proprii cîteva elemente principale. Și Mocea și Iosif efectuează reparațiile în funcție de profilul vetei și numai după ce au studiat cu multă atenție toate părțile care s-au uzat din cuptoare. Amîndoi folosesc metoda de împănare la introducerea doborîndei în cuptor. Mașinile asigură o împănare mai bună a doborîndei pe întreaga suprafață a vetei ceea ce contribuie, evident, și la îmbunătățirea cantității oțelului: amîndoi încep întotdeauna încărcarea prin introducerea mînerului pe vatră. „Este o problemă cheie în întreprinderea vetei — spun ei. Mînerul așezat pe vatră formează un strat care protejează vatra cînd se aruncă încălzitură; asigură totodată și un regim tehnologic optim oțelului elaborat cu oțelarea pe vatră care ține mai puține gaze. Și, ca un ultim argument al acestei experiențe, iată rezultatele: la cuptoarele la care lucrează cei doi prim-topitori s-a realizat, mai mult de jumătate cantitate de toce oțel dată peste plan în primul trimestru.

După cum am văzut, oțelarii reșițeni au o experiență bună în întreprinderea vetei, în reducerea reparațiilor la cald. Întrecerea în care se află cu tovarășii de

MIHAI CARANFIL
VASILE DINULESCU
CONSTANTIN PRIESCU
Fotografiile: O. PLECAN

(Continuare în pag. a II-a)

Clipe încordate de întrecere. Echipa de torzi condusă de Damascan Leucuz, de la U.C.M.R., execută un lot de piese la ciocanele mici. Foto: O. PLECAN

Noi cinematografe sătești

T.G. MUREȘ (de la corespondentul nostru). — În acest an, în 14 comune și sate din regiunea Mureș-Autozonă Maghiară au luat ființă noi cinematografe sătești. De curînd,

au fost cîmțite satele Ația, Firtănuș, Grebenș, Goren, Ghinești și altele. În prezent în regiune sînt 254 de cinematografe sătești.

PENTRU OTELĂRIILE PATRIEI

Pentru tinerii din orașul Brăila acțiunea de muncă patriotică, de colectare a fierului vechi, a devenit o acțiune cu caracter permanent. Membrii de organizație U.T.M. tineri de la Uzina de uzină „Progresul”, de la Șantierul naval 1 Mai, de la Uzina Lăcășani și altele, organizează cu regularitate, săptămînal, zile ale colectării metalelor vechi.

— Pînă la 1 Mai și 2 Mai, „Zilele tineretului”, ne-am angajat să colectăm și să trimitem oțelărilor patriei cantitatea de 700 de

tone metal vechi, spunea în cursul zilei de ieri tor. Ionel Bicos, secretar al comitetului orășenc U.T.M. Brăila. Chiar azi noi ne-am depășit acest angajament colectînd cantitatea de 890 tone de fier vechi.

În aceeași zi comitetul orășenc U.T.M. Brăila a trimis o telegramă comitetului U.T.M. de la Combinatul siderurgic Hunedoara. Telegrama îi vestea pe tinerii hunedoreni că tinerii din orașul Brăila, mobilizați de organizație U.T.M., au colectat cantitatea de

Munca științifică în sprijinul producției

În cele 23 de cercuri științifice de la Institutul de medicină din Timișoara activează 230 de studenți. În actualul an universitar studenții au realizat peste 80 de lucrări științifice orientate spre problemele majore ale producției. Astfel, două colective de studenți din anul IV au realizat sub îndrumarea cadrelor de igienă lucrările „Studiul condițiilor igienico-sanitare și al morbidității la o fabrică de conserve”, „Studiu privind incidența hiperreactivității vasopresorie în rîndul muncitorilor care lucrează în zgomot mare”.

Originalitatea temelor abordate și parcurgerea unui bogat material bibliografic este probată și de cele 15 lucrări științifice ale studenților care vor fi prezentate la sesiunea de comunicări științifice pe țară.

ION MEDOIA
profesor

Concursul viitorilor tehnicieni agricoli

TIMIȘOARA (de la corespondentul nostru). Duminică, elevii de la școlile profesionale și medii tehnice cu diferite profile agricole din regiunile Crișana, Hunedoara, Oltenia, și Banat, cliștigători ai fazei regionale a concursului „Viitorii tehnicieni ai agriculturii socialiste”, s-au întîlnit la Institutul agronomic din Timișoara în cadrul fazei inter-regionale. După probele practice susținute și răspunsurile date, pe primele locuri la profaturia agricolă și horticolă s-au clasat reprezentanții regiunii Oltenia, la veterinărie elevii din regiunea Crișana, iar în frunte — la mecanizare — s-a situat elevii din Banat.

TELEGRAMĂ

Tovarășului N. S. HRUȘCIOV,
Prim-secretar al C.C. al P.C.U.S.,
Președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S.
Moscova

Scumpe tovarășe Hrușciov,
Cu prilejul celei de-a 70-a aniversări a zilei dv. de naștere, Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român, Consiliul de Stat și Consiliul de Miniștri al Republicii Populare Romine vă transmit dv., eminent om de stat al U.R.S.S. și militant de seamă al mișcării comuniste și muncitorești internaționale, salutul lor tovarășesc și cele mai călduroase felicitări.

Oamenii muncii din țara noastră, nutresc sentimente de profundă stimă și admirație față de marile popor sovietic, care, sub conducerea Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, a Comitetului său Central leninist și guvernului sovietic, în frunte cu dv., a obținut rezultate remarcabile în dezvoltarea economiei, culturii și a științei sovietice, în construcția desfășurată a comunismului în U.R.S.S.

Poporul român cunoaște și prețuiește neobosită activitatea pe care o desfășurați pentru apărarea păcii, pentru înlăturarea primejdiei de război, pentru dezvoltarea relațiilor pașnice cu toate statele, fără deosebire de orientare socială.

Prietenia frățescă a țărilor și partidelor noastre, între care există unitate de păreri în principalele probleme ale contemporaneității, aduce o însemnată contribuție la cauza unității mișcării comuniste și muncitorești mondiale, sub steagul marxism-leninismului.

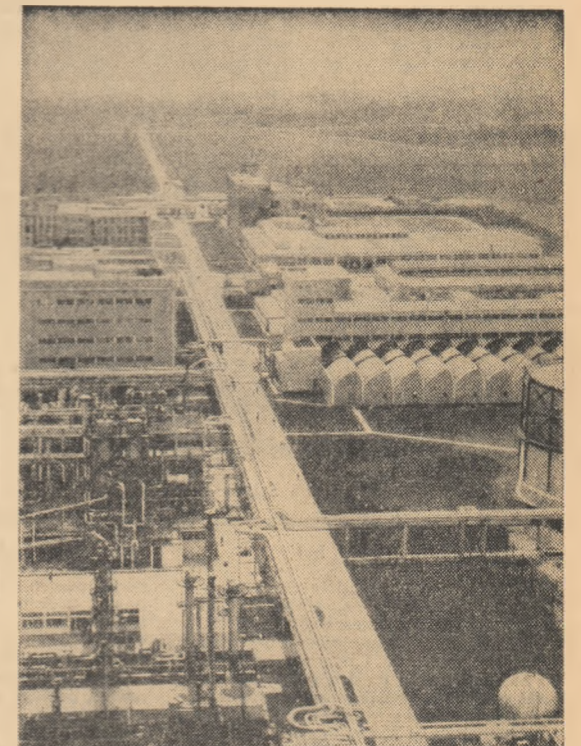
Vă urăm din toată inima, scumpe tovarășe Hrușciov, viață îndelungată, sănătate deplină și noi succese în activitatea dv. rodnică închinată înfloririi continue a Uniunii Sovietice, victoriei păcii și socialismului în lume.

Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român
Consiliul de Stat al Republicii Populare Romine
Consiliul de Miniștri al Republicii Populare Romine

Conferirea ordinului

„Steaua Republicii Populare Romine” clasa I tovarășului N. S. Hrușciov

Prin Decret al Consiliului de Stat al R. P. Romine, a fost conferit Ordinul „Steaua Republicii Populare Romine” clasa I tovarășului N. S. Hrușciov, prim-secretar al C.C. al P.C.U.S., președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., cu prilejul împlinirii a 70 de ani, pentru merite deosebite în îndeplinirea sa activitate pusă în slujba socialismului și păcii, precum și în întărirea prieteniei romino-sovietice.

Vedere parțială a Uzinei de fibre și fire sintetice Săvinești.

LUCRĂRILE AGRICOLE — ÎN EPOCA OPTIMĂ!

SEMĂNATUL

PORUMBULUI

În regiunea Galați lucrările agricole și, îndeosebi, semănatul porumbului se desfășoară intens. Colectivității și mecanizatorii, folosind din plin fiecare zi prielnică lucrărilor agricole în câmp și capacitățile de lucru a mașinilor și tractoarelor dau zor pentru executarea semănatului porumbului la timpul optim și de o calitate superioară. Pînă în prezent, raionul Făurei s-a menținut în fruntea celorlalte raioane. Folosind experiența dobîndită în anii trecuți, colectivității din acest raion, ajutate de mecanizatori, au reușit ca pînă în seara zilei de 14 aprilie a.c. să pregătească pe-

tru însămînțatul porumbului o suprafață de 25 642 ha din totala suprafeței de 29 800 ha planificată. Gospodăriile colective din acest raion și-au îndreptat atenția și toate forțele spre pregătirea terenului pentru însămînțarea la timp și în condițiile cerute de agrotehnică înaintată, a porumbului. Colectivității din G.A.C. Surdila-Greci, oameni harnici, au organizat bine semănatul porumbului. Ei știu că anul trecut recolta lor din Găseanca care au semănat la timp porumbul, care au executat la timp și de bună calitate toate lucrările agricole cerute de agrotehnică porumbului au avut numai și numai de câștigat. Astfel, de pe suprafața de 736 ha pe care au avut-o cultivată cu porumb, ei au obținut în medie 4 014 kg porumb boabe la ha, adică cea mai mare producție față de celelalte gospodării colective din raion. Și anul acesta ei sînt hotărîți din nou să obțină producții sporite la ha. Colectivității din comuna Surdila-Greci au pornit acum hotărîți la treabă. În ajutor le-a

venit și organizația U.T.M. care a mobilizat pe toți tinerii din gospodăria la lucrările agricole de pregătire și semănare a porumbului.

Cu aceeași însușire lucrează la semănatul porumbului și colectivității din comuna Ciocile. Aici lucrează brigada I de tractoare de la S.M.T. Niculești Jianu condusă de Ion Soner. Tractoriștii din această brigadă, toți tineri, au hotărît să lucreze la zi-lumină. Aceasta a făcut ca pînă la data de 14 aprilie ei să însămînțeze cu porumb suprafața de 925 ha din 1 240 pregătite. Același lucru se poate spune și despre colectivități din comuna Strimbu care pînă la această dată semănaseră cu porumb 420 ha din cele peste 600 ha planificate, cit și despre colectivități din comunele Grădiștea, Tătura, Colțea și altele. În toate aceste comune și în altele, organizațiile U.T.M. manifestă o deosebită grijă și răspundere, contribuind la efectuarea tuturor lucrărilor în timpul optim și de cea mai bună calitate.

TUDOREL OANCEA

PLANTATUL

POMILOR

Consiliul agricol regional-Cluj a prezăcut ca în acest an să se mai planteze încă 3 000 de hectare cu pomi fructiferi, dintre care 2 043 ha numai în această primăvară. Plantează pe suprafețe mari au fost prezăcute în raioanele Bistrița (426 ha), Gherla (243 ha) Turda (213 ha).

Pentru buna desfășurare a acțiunii de plantare a pomilor fructiferi s-a procurat materialul săditor (gospodăriile colective le-au fost repartizate peste 158 000 de puieți).

Gospodăriile colective din raionul Dej vor planta în această primăvară 514 ha. În numeroase gospodării colective (Negrelești, Simișna, Rus, Cișcău etc.) s-au prezăcut să fie plantate cîte 20—25 ha. În gospo-

dăriile amintite, pregătirile au fost făcute din timp.

Și la gospodăria colectivă din Rus plantările pe toate cele 20 de hectare cuprinse în plan au fost terminate la mijlocul săptămîinii trecute.

Deși aceste gospodării și-au realizat în întregime planul la sfîrșitul săptămîinii trecute, pe întregul raion s-au efectuat abia 35 la sută din suprafața prezăcută plantărilor. În unele gospodării, această lucrare intriază nu numai din cauza precipitațiilor atmosferice ci și din cauza sărăgăniilor în așteptarea unui „timp mai frumos”. Iată cîteva exemple. La G.A.C. din Rugășești din 30 de hectare s-au plantat doar 8, la Cișcău Mihăești deși gropile erau săpate, plantările au început doar în ziua cînd s-a micșorat (e adăugat că aici sînt condiții ca în cel mult cinci zile să se termine în întregime lucrarea).

I. RUS

La Școala medie din Singlorgiu de Pădure. Înainte de începerea lecției, scurt control al temelor date pentru acasă.

ANCHETA NOASTRĂ ÎN RÎNDURILE UNOR OAMENI DE ȘTIINȚĂ

RESURSELE ENERGETICE ALE VIITORULUI

A cum o sută și cîțiva ani, 15 la sută din energia de care dispunea omenirea o constituia forța musculară a oamenilor, 79 la sută — forța fizică a animalelor și abia 6 la sută — energia produsă de roțile hidraulice, morile de vînt și mașinile cu aburi. Astăzi, ponderea efortului uman și a forței fizice a animalelor nu reprezintă în balanța energetică decît aproximativ 1 la sută. Un rezultat uluitor pentru un singur secol, din milenii de istorie umană!

Dintre combustibilii utilizați astăzi, în ordinea importanței în balanța energetică a lumii, pe primul loc se situează cărbunele. Urmează petrolul și produsele petroliere — „aurul negru” — combustibilii vegetali, gazele naturale și, în sfîrșit, energia apei — „aurul alb”.

Omenirea consumă în zilele noastre cantități de energie care altă dată păreau de domeniul fantasticului. Și nevoile cresc. Există încă rezerve de combustibile pentru multe decenii. Cu toate acestea, va veni și vremea cînd combustibilii fosiliști astăzi vor ajunge „la fundul sacului”.

Și, ce se va întîmpla atunci?

Nu sîntem noi cei care punem pentru prima oară această întrebare. Mințile febrile ale oamenilor de știință lucrează de mult pentru a da un răspuns.

De pe acum e limpede cine va lua locul „cărbonei negru” și al „cărbonei albe” care furnizează astăzi — și vor mai furniza multă vreme — omenirii energia necesară. Ca un arc încordat care așteaptă să fie deșchis, stau în așteptare nucleul atomic, forțele colosale și temperaturile uriașe de sub scoarța pămîntului. Există de asemenea „cărbonele albastre” — forța mărilor, există „cărbonele galbene” — energia razelor solare, există energia immagazinată în păturiile înalte electrizate ale atmosferei, există energia radiațiilor cosmice. Și, în sfîrșit există — în stadiul ipotetelor și experimentelor — multiple posibilități noi de transformare directă a energiei chimice sau termice în energie electrică, ceea ce înseamnă o folosire mult mai rațională a ei.

Aruncăm în încordată. Treptat, omenirea învață să-i descodifice forța. Urmașii lui Prometeu — savanții zilelor noastre — pregătesc o eră de nenînchipte transformări, o eră de grandioasă frumusețe.

Cum se desăvîșește această pregătire? Care sînt premisele ei actuale și care sînt rezultatele — așa cum pot fi ele întrevăzute astăzi?

Cu aceste întrebări ne-am adresat mai multor savanți. Vom încerca să deschidem astfel o fereastră spre viitor, spre vișuri pe care știința le preface în realitate.

Astăzi, ne vorbește: prof. univ. FLORIN CIORSCU, membru corespondent al Academiei R. P. Romîne, director adjunct al Institutului de fizică atomică.

— În ciuda faptului că ne aflăm față în față cu directorul adjunct al Institutului de fizică atomică, vă întrebăm, la început pe credeți despre posibilitățile de a lărgi resursele de energie astfel decît prin energia nucleară pe bază de uraniu?

— Independent de orice sursă nouă de energie, se poate conta în primul rînd pe o ameliorare a randamentelor acelor centrale termice. Datorită progresului realizat pînă acum, cu toate că dificultățile devin tot mai mari, randamentul acestor centrale continuă să crească în medie cu circa 2 la sută pe an. Randamentul actual de 40 la sută va putea fi astfel ameliorat, dar nu cu mult.

În schimb, se speră că magnetohidrodinamica, un procedeu de

lucru nu va ieși încă din faza de laborator.

În ce privește posibilitatea folosirii altor surse de energie primară, progresele sînt încă anevoioase.

Cît despre energia nucleară de fuziune, care va întrebunța drept combustibilul hidrogenul greu existent în apă, lucrurile sînt astăzi puțin avansate, cu toate că cercetările care se fac în cîteva locuri au atins o anvergură tot mai întinsă. Este aproape sigur că această sursă va constitui soluția următoare a problemei energiei...

— Care este stadiul actual al tehnicii reactorilor nucleari?

— Astăzi se află în exploatare, în 10 țări ale lumii, peste 50 de reactori energetici cu o putere to-

dentă energia nucleară a depășit stadiul tatonărilor, intrînd în epoca de „expansiune” puternică. Este interesant faptul că țările în curs de dezvoltare, lipsite de surse clasice, sînt tot mai interesate de folosirea energiei electrice de origine nucleară.

Mai sînt însă dificultăți de depășit. Într-adevăr, într-o anumită perioadă recentă, costul centralelor atomice s-a dovedit mult superior celui al centralelor electrice inițiale, din cauza obstacolelor inevitabile înfîlțite în realizarea primelor agregate, care cereau cercetări suplimentare, modificări de proiecte și întîzieri în construcție. Totuși, funcționarea primilor reactori industriali a dat rezultate deosebite de încurajatoare, obținîndu-se între altele, o continuată în exploatare mai bună decît cea

cu puteri de 250—500 mii kW fiind din ce în ce mai des întîlnite. Căuza stă în prețul mult mai scăzut al kWh care se obține cu aceste mari unități.

În schimb au apărut alte probleme, desigur normale pentru o tehnică nouă în perioada de evoluție rapidă. Astfel, țările cu cel mai important aport în acest domeniu, U.R.S.S., S.U.A. și Anglia, au folosit pînă azi două tipuri principale de reactori nucleari. Primul, denumit uraniu îmbogățit-apă-apă, folosește drept combustibil uraniu cu un conținut mai ridicat în izotopul fisionabil U-235, decît cel natural, în timp ce apa este întrebunțată atît pentru preluarea căldurii degajate în reactor, cît și ca mediu de frecvențiere a neutronilor. Al doilea tip arde uraniu natural, este răcit cu

multii factori tehnici și economici. În plus, încercările incomplete fondate sînt cu totul de evitate în acest domeniu unde cheltuielile de investiții pentru o mare centrală atomo-electrică, mai ales de un tip nou, sînt foarte ridicate.

Acastă problemă a îmbrăcat în ultimul timp aspecte noi prin progresele realizate în domeniul reactorilor fără moderator care funcționează cu neutroni de energie mare așa cum rezultă ei din reacțiile de fisiune nucleară. Reactorii cu neutroni rapizi au proprietăți remarcabile de a permite în principiu utilizarea completă a uraniului și nu numai a izotopului 235 al acestuia ca în cazul reactorilor cu neutroni lenți. În para-

lel cu producerea de energie acești reactori livrează un combustibil nou sub formă unui element transuranian, plutoniul — 239, ale cărui nuclee fisionează ca și ale uraniului 235. Pe această cale, rezervele de energie utilizabile din zăcămintele de uraniu cunoscute vor crește cu cel puțin două ordine de mărime.

Pînă atunci va fi nevoie nu numai de găsirea soluțiilor industriale pentru reactorii rapizi, dar și în faza experimentală, dar și de acumularea de mari cantități de plutoniul necesare pentru punerea lor în funcțiune. Ultima condiție

rele pentru găsirea unor metode mai ieftine de separare a apei grele din apa naturală.

După cum vedeți, perspectivele perfecționării reactorilor nucleari energetici sînt deosebit de largi, însă în același timp, căile progresului lor din punct de vedere tehnologic sînt suficient de bine precizate pentru a putea susține că cel puțin 50 de ani de acum înainte contribuția centralelor atomo-electrice în balanța energetică a lumii va precumpni după părerea mea asupra altor soluții noi ale problemei energiei.

Ne vorbește prof. univ.

Fl. Ciorescu

membru corespondent al Academiei R. P. Romîne,

transformare directă a energiei termice în energie electrică, prin intermediul unui jet de plasmă aruncată într-un câmp magnetic, va avea un randament energetic de cel puțin 50 la sută. Același randament este așteptat și din partea noilor pile electrice de combustie, care transformă energia chimică direct în curent electric; noi catalizatori, descoperiți în ultimul timp, permit funcționarea acestora la puteri considerabil superioare pilor electrice cu care sîntem obișnuiți de multă vreme.

Totuși nici una dintre aceste so-

tală de circa 3.000 mii kW, dintre care 12 unități totalizînd peste 650.000 kW, au intrat în funcțiune în ultimele 18 luni. În momentul de față, se află în construcție alți 40 reactori energetici cu o capacitate de 7.000 mii kW, astfel că — în 1968 — puterea nucleară instalată va întrece 10 milioane kW și pare probabil ca — în 1970 — aceasta să atingă 15 milioane kW. Este, deci, evi-

prevăzută la început, o putere specifică mai mare și un grad de folosire a combustibilului nuclear mai înalt.

Pe această bază, oamenii de știință au o mare încredere în viitorul energiei nucleare ceea ce a și condus la avîntul actual, dovedit de cifrele de care aminteam.

O caracteristică esențială, care se deduce din aceste cifre, constă în creșterea puterii unitare, reactorii

bi oxid de carbon, iar neutronii sînt încetiniți în blocuri de grafit. Acești reactori, reconstruindu-se de mai multe ori, au ajuns la forme perfecționate care au parametri de funcționare mai buni decît primele unități și, evident, au devenit tot mai ieftini, pe măsură ce industria s-a adaptat la rezolvarea problemelor tehnice respectivelor.

În același timp însă, s-au putut stabili mai bine și limitele acestor tipuri și în întrebările care se pune este dacă soluțiile pe care s-a mers pînă acum au fost bine alese. Problema este deosebit de grea mai ales că la rezolvarea ei trebuie să se țină seama de foarte

„ATENȚIUNE, IMPRIMĂM!”

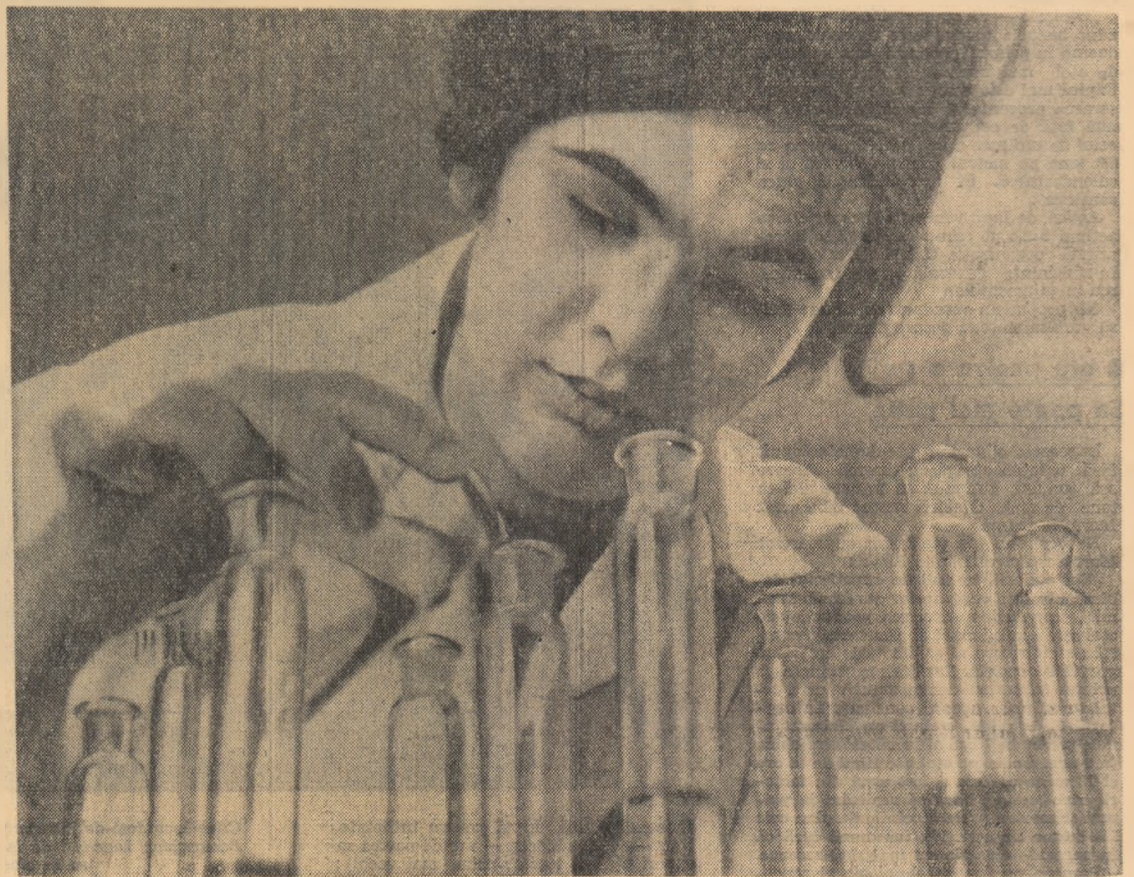
Nu vă grăbiți, nu ne lăsați să vă intrăm în minte, nici în „laboratoarele” de lucru ale „Electroscopului”. Sîntem la Institutul de limbă străină de pe lângă Universitatea din București, în laboratorul fonetic. Tehnica înaintată a înlocuit modul „mesier-sugăresc” de însușire a limbilor străine. Aici, în laboratorul fonetic sîntem puși față în față cu această tehnică. Sîntem în mijlocul unei revoluții care se dezvoltă continuu. În prezent, este în curs de amenajare o sală de tip perfecționat cu semicabine în care studenții pot lucra alături de profesorii lor și în colectiv; pe două părți ale mesei cu microcabine avînd fiecare

Vă prezentăm
laboratorul fonetic
al Institutului
de limbă străină

rați de proiecție care vă permit proiectarea unor litere în limbi străine, obținînd astfel efectele traducerii directe prin ascultarea benzii sonore și urmărirea paralelă a imaginii.

Acesta este prezentul laboratorului. Dar el are de acum și un viitor: laboratorul se dezvoltă continuu. În prezent, este în curs de amenajare o sală de tip perfecționat cu semicabine în care studenții pot lucra alături de profesorii lor și în colectiv; pe două părți ale mesei cu microcabine avînd fiecare

M. FLORIAN

RĂSPUNDEM LA SESIZĂRILE TINERILOR

Ștefan D. Șt. comuna Zemeș raionul Moinești:
C.L.D.C. Bacău ne-a informat că a luat măsuri ca librăria din Zemeș să fie aprovizionată în permanență cu articole necesare de papetărie în raport cu cerințele pompierilor.

Un grup de muncitori de la I.R.L.L. Caransebeș

Conducerea I.P.P.F. Baia Sărătă ne-a informat că în urma sesizării, I.R.L.L. Caransebeș a organizat țineri examenelor de absolvire a cursurilor de calificare, în baza cărora se vor elibera certificate de muncitor calificat, cursanților care obțin calificative corespunzătoare.

M. Ancașu — comuna Oprîșor.
Sesizarea dv. a fost justă. Biroul comitetului raional U.T.M., în colaborare cu comitetul raional U.C.F.S., au luat măsuri pentru desfășurarea întrecerilor sportive la disciplinele prevăzute, iar materialul sportiv al asociației a fost pus la îndemîna tinerilor.

Au fost luate măsuri ca în comuna Oprîșor și în celelalte comune din raion să se organizeze competiții sportive.

Cornel H. — Blaj
Posibilitățile de organizare a timpului liber al tineretului precum și a manifestărilor

cultural artistice, vor fi mai mari, deoarece în curînd va fi dată în folosință în orașul Blaj casa de cultură, care va fi înzestrată cu toate mijloacele necesare unei activități culturale cît mai variate și bogate.

Chirculescu Nicolae — Vulcan, regiunea Hunedoara
Cele sesizate de dv. s-au dovedit juste. Pentru abaterile săvîrșite operatorul Vlăduț Dumitru a fost sancționat de către Intreprinderea cinematografică Oltenia. În urma măsurilor luate, activitatea cinematografului din comuna Dobrița s-a îmbunătățit.

Intr-unul din laboratoarele de chimie ale Universității Clujene.
Foto: E. COJOCARU

Turneul Teatrului din Baia Mare

Recent colectivul Teatrului de stat din Baia Mare a prezentat la Calafat, în regia lui Marius Popescu piesa „Se caută un vinovat” de Marcel Aymé. Virulența criticii dramaturgului la adresa justiției burgheze a fost subliniată în spectacol atât de actori cît și de scenografi. Dintre interpreții cităm: Costică Iliescu, Virgil Fatu, Larisa Stancu, Mircea Ion Săstraru, George Bassun etc.

Turneul Teatrului din Baia Mare în regiunile Oltenia și Argeș a început cu spectacolele de la Calafat și a fost urmat de alte spectacole la Craiova, Caracal, Tr. Măgurele, Pitești. Va continua la Drăgănești Olt, Drăgănești, Rimnicu Vilcea etc.

Flori de primăvară

(Urmare din pag. 1-a)

la Hunedoara a îmbogățit această experiență cu un element nou și deosebit de valoros. Aflați în întrecere cele două cetăți ale oțelului își împărtășesc reciproc experiența în muncă. Oțelarii hunedoreni au rezolvat nu de mult o foarte importantă problemă tehnică — sudarea veteilor cu strat gros superficial ars. Inginerul Kurt Gilch de la Reșița împreună cu doi maeștri a lucrat timp de două săptămîni la Hunedoara alături de Eroul Muncii Socialiste Ștefan Trișpa și Aurel Stancu. Sînt au deprins felul cum se aplică această metodă. S-au întors apoi la Reșița și au aplicat-o împreună cu tovarășii lor de muncă. Rezultatul: în ultimele două luni timpul de executare a reparațiilor la cold s-a redus cu peste 50 la sută. (Sporul de oțel obținut prin această metodă este de cîteva sute de tone).

Laudă calitatea

De la serviciul planificării aflaserăm rezultatele obținute de oțelari pe primul trimestru al anului. Cifrele erau grîtoare. Productivitatea muncii depășită cu 4,5 la sută, cantitatea de oțel realizată situîndu-se peste prevederi. Numai în dreptul a doi indicatori se afla înscris „sub cifra planificată”, acolo unde de fapt sînt înregistrate decalajele și reburările.

În primul trimestru din cele peste 1.200 de șarje elaborate numai, una singură a fost declasată, ceea ce înseamnă, de fapt, un procent minim față de 0,4 la sută cît este admis. Cantitatea de reburi a scăzut cu 0,2 la sută față de cea permisă. Dacă adăugăm și faptul că în primul trimestru oțelarii au respectat mai bine planul sortimental (realizat în proporție de 97 la sută) eforturile pentru îmbunătățirea calității apar și mai evidente.

Operativitate

În prima decadă a lunii ianuarie în oțelie s-a înregistrat o rămînire în urmă în îndeplinirea sarcinilor de plan. Deși în planurile de muncă ale comitetelor U.T.M. de secții erau fixate alte obiecti-

ve în toate adunările generale a fost dezbătută această problemă: ce pot face tinerii pentru recuperarea rămîmirii în urmă? Cadrele tehnice (maștrii, inginerii, tehnologii) au fost invitate pentru a le vorbi tinerilor despre căile de scurtare a duratei de elaborare a șarjelor, despre calitatea reparațiilor etc. Stabilitarea unor măsuri practice (despre unele vom vorbi în continuare reportajului) a făcut ca aportul tinerilor în producție să crească.

Rezultatul a fost același pînă la sfîrșitul lunii oțelarii au recuperat rămînerile în urmă și au și depășit planul de producție.

O acțiune asemănătoare a fost întreprinsă și în luna martie. În toate adunările generale U.T.M. a fost pusă din nou în discuție o singură problemă: reducerea consumurilor specifice pe tonă de o-

concretizat prin rezultate care au situat echipa la nivelul celorlalte schimburi.

Răspuns pe loc oricărei întrebări

Ni se par, de asemenea, demne de reținut și studiul următoarele: Se întîmplă foarte des ca unii sau alții dintre tineri să-l caute pe maeștrul sau pe inginer: — Spuneți-mi vă rog ce înseamnă... Și urma un termen tehnic, o noțiune tehnică pe care el o întîlnește într-o carte de specialitate. Uneori găsea pe cineva care să-i explice, alții nu. Și cum comitetul U.T.M. din secție, sesizat de acest lucru, problema nu i s-a părut de loc lipsită de importanță ea și-a găsit o rezolvare fericită. S-a hotărît împărțirea tu-

tur tinerilor din oțelărie în grupe de consultație de care să răspundă cîte unul din inginerii și maeștrii oțelăriei.

Pușu numai decît în practică ideea s-a dovedit fără întîrzieri utilă producției. Tinerii au venit la „profesorii” lor nu numai cu întrebări teoretice, din literatura tehnică pe care o citeau ci și cu probleme concrete de muncă, în momentele în care de ceva din ceea ce făceau ei nu erau pe deplin siguri.

— Da, ne spune Dănilă Pirvu, secretarul organizației U.T.M. însă problema se pune și așa: are cine să dea lămuriri dar ce facem cu cei care nu studiază și deci nu vin să le ceră? Să vedeți ce-am făcut. Era aici un topitor tînăr, acum de vreo cîteva săptămîni a plecat, la o școală. Dumitru Șofner. Într-o zi, pentru că eu trebuia să merg imediat la alt cuptor i-am spus: — Aruncă tu, în cuptor 300 de kg de mangan!

Nerespectînd indicațiile date de a încălca cuptorul cu întreaga cantitate de mangan — oțelul s-a ieșit cu procentul de mangan la limita inferioară.

L-am chemat.

— Tu știți, i-am zis, ce influență are feromanganul în oțel?

S-a bilbit.

— Hai cu mine la bibliotecă!

Am ales cea mai simplă carte de tehnologie a fabricării oțelului și i-am spus, de data asta, ca maeștrul:

— Uite, vineri să vii și să-mi spui la ce concluzie ai ajuns.

Vineri a venit și după ce mi-a explicat toată teoria manganului în componența oțelului a recunoscut că greșise și că asta, firește, acum cînd știe despre ce e vorba, n-o să se mai repete.

Ceva asemănător s-a întîmplat și cu Ion Bătrîna și cu alții. Ca secretar al organizației U.T.M. am povestit toate acestea celorlalți maeștri din secție și Lam

Cea mai bună șarjă

Nu se poate spune precis cine a produs această șarjă. Poate Ion Văduva sau poate Vasile Rainai...

Comitetul U.T.M., pentru îmbogățirea cunoștințelor profesionale ale tinerilor oțelari, a organizat un concurs „Cine știe meserie, răspunde”. Astfel de concursuri — e drept — au mai fost organizate. Noutatea celui din urmă era că organizatorii au hotărît ca la el să la parte toți oțelarii tineri (altădată concurenții erau „aleși” dinainte).

Au început pregătirile. Un colectiv de ingineri a elaborat tematica, a recomandat bibliografia, a acordat consultații concurenților în timpul pregătirii.

Și iată ziua concursului. În sală sînt prezenți zeci de tineri oțelari. Examinatorul, în loc să poftescă concurenții pe scenă, adresează următoarea întrebare: „Cine vrea să răspundă?”. Cum toți tinerii erau pregătiți, studiaseră temei-

rugă să procedeze la fel ori de cîte ori va fi nevoie. Și a dat rezultat.

Cea mai bună șarjă

Nu se poate spune precis cine a produs această șarjă. Poate Ion Văduva sau poate Vasile Rainai...

Comitetul U.T.M., pentru îmbogățirea cunoștințelor profesionale ale tinerilor oțelari, a organizat un concurs „Cine știe meserie, răspunde”. Astfel de concursuri — e drept — au mai fost organizate. Noutatea celui din urmă era că organizatorii au hotărît ca la el să la parte toți oțelarii tineri (altădată concurenții erau „aleși” dinainte).

Au început pregătirile. Un colectiv de ingineri a elaborat tematica, a recomandat bibliografia, a acordat consultații concurenților în timpul pregătirii.

Și iată ziua concursului. În sală sînt prezenți zeci de tineri oțelari. Examinatorul, în loc să poftescă concurenții pe scenă, adresează următoarea întrebare: „Cine vrea să răspundă?”. Cum toți tinerii erau pregătiți, studiaseră temei-

Invitație la un schimb de experiență

Aminteam la început de experiența echipelor de oțelari conduse de tinerii prim topitori Vasile Rainai și Ion Boghi în scurtarea duratei de elaborare a șarjelor, în întreprinderea și repararea cuptoarelor. Experiența bună există fără îndoială și în cadrul altor echipe de oțelari. Ea însă nu este suficient cunoscută, nu este înșușită și aplicată de toți.

Iată de ce considerăm util să sugerăm organizației U.T.M. inițierea unor asemenea schimburi de experiență care să îmlesnească tinerilor să pătrundă cît mai adînc în tainele muncii de oțelari. O primă temă ar putea fi de pildă cunoașterea metodei de sudare a veteilor cu strat gros superficial ars. Tehnica scurtării duratei de elaborare a șarjelor, respectarea regulimului termic în cuptor iată alte teme posibile. Există aici oțelari care stăpînesc bine, una sau mai multe din aceste operații și procedează. Efectul practic ar fi și creșterea considerabilă a numărului de tineri oțelari care ar obține și și-ar păstra titlul de evidențiat în întrecerea socialistă.

În articolul, viitor vom vorbi despre înfăptuirile colectivului de laminatori ai Reșiței.

Arpeggiu la Siret

• Boltă de piatră peste timp

„Nu mai poți înțelege Moldova fără noul ei peisaj constructiv. În celălalt cadru, în Moldova de glă dată, monumentele trecutului păreau străni, surprinzătoare, pogorite cu parașuta din cer. Dragomirna e un flutur brazilian căzut într-o geografie mai temperată. Arbora e un trunchi sculptat, o pirogă colorată aparținând unei culturi bizare, împotmolită pe un deal între niște moldoveni. Voroneț pare inexplicabil ca și Eminescu. Lipsesc în jur burgurile cu forțata lor industriozitate, care să lege monumentele într-o centură harnică de bresle, precum și în micile principate germane sau în Ardeal, lipsese cheirurile cu corăbii, cu arsenale și hale de mercă, ca la Venetia și Amsterdam, sau măcar urmele marilor caravane care să lase desface, deplasind cu ele clocoții de viață, baloturi cu barițe, tulpane, mătăsuri cu aromă de mosc și de ceai. Zburind cu sania peste această țară înghețată, cu albi de ape transformate în filigrane, cu munți prefăcuți în cristale de zahăr candel, cu zăpezi liliace, absolut virgine („Iată o sanie ușoară care fuge peste văi...”) dar cu arbori troznind sub geruri cumplite și cu focuri de bălegar sub hornuri care inundă coliba de fum, călătorul nu putea să vadă aceste monumente decât ca niște aparținut suprastraterre, balucinașii ale cimpului de gheață sub un cer de miniatură. Poate asta a derutat ieri specialistul și l-a făcut să caute sorgintea acestor scopodere aiere, în alte clime, rămas mut în fața inexplicabilului, a lipsei aparente de orice adevărată cultură pe care zidurile acestea se află plantate.

Omul se miră și nu se miră. A cercetat recules, mai curind profesional, dar în examen, fără nici o condescendență, intrau totuși și măsurile vechii său.

— În cât timp se lega în argint o carte ca asta? întreabă el.

Ghidul explică. Înfașoară acest timp de producție în mătasea parfumată a unui limbaj de cronică, încercind până la urmă să dezlege, din slavoneste, însemnarea finală a măiestritului scrib: „Cu ajutorul lui Dumnezeu (urmărește un lung șir de formule), nevoiți-m-am eu neputinciosul și păcătosul, după grele posturi și rugăciuni, a începe această sfântă lucrare la vleo...” Sfânta lucrare a tinut îndelung. E singurul semn, vrednic semn! al unei vieți de om într-un ev. Explicația, trăită mintal, lingă proba vie, pune pe gânduri, uluiește. O viață de om într-o carte. Meșterul contemporan dă din cap, coplesit de grozăvia acestui timp încet, își scoate iar ochelarii, mai cercetează cartea o dată. Am senzația că de această dată valorifică „sfânta lucrare” și emoțional; pare chiar foarte mișcat la revederea ei. I se pare totuși imposibil să copiezi un text, cele patru evanghelii, ori și cit de frumos al facer-o într-o viață de om, într-o existență omenească și meșterul dă din umeri nedumerit. Crede că e adevărat, dar faptul îl umple de nedumerire, de conștientare, sentiment care stă în compunță cu admirația de sinecristi.

— Eu, în timpul ăsta, am pus în mișcare câteva sute de locomotive...

Mărturisirea nu ținea să fie o laudă expresă a muncii lui, ci mai curind opoziția între doi timpi, două măsuri de timp într-o aliniere. Meșterul lucrează la Depoul C.F.R.-Pașcani, iar în zilele libere cercetează cu interes viziunile trecutului. Operele pe care le scoate zilnic, în mare serie, nu sînt menite a rivaliza cu armurile a celui Antoniu, bijutierul marelui Vodă, sau cu fecurăturile în argint aurit ale acestor cărți, dar ele pun în schimb Moldova pe roatele vitezei, opun și leagă două vremi.

bații din porțelele votive își sugerează o scurtă istorie a costumului, pe epoci și mode.

— Dar care e legătura de aici, de la Voroneț, la blocurile din Suceava, din Rădăuți sau Botoșani? Ziditorul de azi are gustul marii construcții... Uriasul dom gotic nu s-a putut încetățeni pe acest pământ, dar omul de acum, deșteptat la viață de exigențele civilizației noi, caută azi un echivalent al elanului său în marile dimensiuni. Tinarul care stă lângă aripa de flutur de la intrarea în templu mi se pare cunoscut. Mă apropii de el. Nu era în reculeș, doar câteva bube se închinău, ci era un utemist de pe lângă Suveava, care urma seral cursurile unei universități populare și se pregătea, după cum am aflat, să devină inginer constructor. Intrind în convorbire cu el aflu cu plăcere că e unul dintre acei care au lucrat și la restaurarea Voronețului.

— Dar asta, imi arăt eu mirarea, presupune cunoștințe de arheologie și arhitectură veche, presupune cunoașterea tehnicii vechi și a vechilor materiale...

— Am făcut noi Fabrica de zahăr de la Bucecea și nu ne-am speriat, răspunde el, dezvolt și totuși ne-am și lăsat să scumă ce se gîndește, spunînd aceasta, la dificultățile montării unor instalații industriale complicate, care pretind inițierea în cel puțin câteva ramuri ale științelor moderne. Avînd să lucreze și sigură cunoștințe asupra arhitecturii vechi, tinarul a putut lucra fără probleme, sub îndrumarea specialistului, la restaurările de aici, simțind în degete legătura cu casa lui țărănească din munte, pe tiparul căreia s-a ridicat în fond și acest Voroneț. Legătura cu construcția modernă se face prin el, prin constructor. Dar urmașul simte legătura cu anonimul meșter, instinctiv, ca pe o aceeași legătură de sine. Pentru el, pentru cel de azi, dificultățile sînt dincolo, în construcția contemporană și, tinarul acesta nu-l de loc intimidat de opera veche — ci nutrește ambiția marii arhitecturi moderne, mindria marilor cetăți industriale din văi.

— Dar nu știți ce paragină era aici, adăugă tinarul cu săi. Pietrele se risipeau, mortarul care leagă bolovanii nu e făcut ca acum — noi lucrăm cu fier-beton — ca să dăbuim cum leagau și zidurile ne-am bătut capul o leacă. Și năruia se acoperea cu lut, prin acoperișul pătrunzător ploaia. („Biserica-n ruină / Stă cuvioasă, tristă, pustie și bătrînă / Și prin ferestre sparte, prin ușă țuie vîntul / Se pare că vîrjete și că-i auzi cuvîntul — Năuntrul ei se stîlpi-i, păreți, iconostas / Abia conture triste și umbre au rămas...”) Sînt de fapt și peisajele copilăriei lui Eminescu.

Tinarul continuă, sugub și laudros:

— Ca să scoatem numai sfîntul ăsta de sub mucogai — îl bate familia cu mina pe umăr — am pierdut o groază de vreme, cu niște picuri de la Iași și Suceava. Și mai apoi, continuînd peisajul ruinei: „Se ferănișiseră și oădăile, le-au trimis ca să le leasă ca lumea în niște fabrici de la București. Lucrurile astea de mult se învechesc, se coclesc, se strică, dacă nu sînt făcute din materiale tari, trainice.

Tinarul se gîndește, de fapt, la incornutabilitatea materialelor, la țigla și cărămida refractară, la durabilitatea, oțel cromat și cristal, la mase plastice, la suita de materiale moderne care în locul plăcii și leucei care va înfrunta probabil, crudă, fără pic de patină, veacurile. Este și asta o ambiție a duratei, conformă cu timpul de preutindeni.

De undeva, de sub o cracă a copacului lui Eșeu, zîmbește din eternitate Plato.

Îl urmăresc pe tinarul cu care am vorbit la Voroneț, la locul lui de muncă. În fața unui pupitr electronic, același tinar dirijînd complicate procese tehnologice, controlînd — să zicem — puritatea cristalelor de zahăr, cu ajutorul izotopilor radioactivi nu ție se mai pare o verigă oarecare a vechimii, ci mai curind un element nou, cău-

tînd un loc inedit în tabelul lui Mendeleev. Vis-à-vis de el, dincolo de fereastra în cristale de la Bucecea, de emaliurile moderne ale rețetelor aproape alchimiste, se zidesc halde urduroase de sfeclă cu miros fetid, venite din văi, movile de oase alb-trandafirii, extrase proaspăt din abatoare, gorgane de cărbuni abia smulși din pământ, umede mormane de var, sticloase dealuri de dolomită, grămăzi de chimicale străni, ce vor intra în aceeași prelucrare industrială. Cu ceva din certitudinea și bonomia cu care strămoșul zidea un perete într-un vasc, tinarul aprinde țigări, discută despre sport, în fața atenței la asemănarea izbitoră între o instalație bombată de sticlă și o tarmă de cal munteneș, muniește niște butoane, imi comunică glume din întreprinder, și lasează cu o comentariu despre literatură și moda, iar între timp, simultan cu sunetul sirenei, se prezintă cristallul dulce de zahăr, bun să-ți ronțai cu poftă. Cînd a ieșit — cînd — și cum s-au consumat grămizile de materie impură din marea cutre dornică a uzinei, sumbră ca și o subterană de cetate? Cum de sună atît de pur, după o atît de rapidă metamorfoză, aceste cristale, adunate în palmă, ca un șirag de dinți? (... și boierii și-au sculptat în palme măselele, după ce-au mestecat în gură, printre bobele de orez, mărgelele de diamant... C. Negruzzi, „Alexandru Lăpușeanu”). Tinarul își dezbracă halatul candid și devine „civil”. Insistă să ronțai zahărul pe care îl infirzi în palmă, pipăindu-l structura.

„Pe cîmpia înălbită, netedă, strălucitoare Se vîd insule de codri...”

Sau grav, într-o dezolare mărească: „Bogată în întinderi, stă lumea-n promoroacă. Ce sate și cîmpie c-un luciu vîl imbracă; Văzduhul scînteiază și ca unse cu var Lucesc zidiri, ruine pe cîmpul solitar”.

— Nu mai putem discuta despre strămoșii constructori. Tinarul acesta, indiferent la genealogic, este totuși fiul ori strănepotul lor, iar opera lui și opera lor se înfruntă în direcții aparent contrare de fugă sub boltă eternă a aceleiași Moldove.

— Ne-am oprit aici, la Voroneț, nu pentru o nuanță de aici, lângă cel mai frumos monument al trecutului moldav, înțînirea și opoziția între prezent și vechime e poate cea mai plină de sens.

Priviți de jos, din unghiul florilor care împietrițesc pajistea, monumentul cu zugrăveala lui pe fond albastru se profilează pe cer, se confundă cu cerul. Din cer, din acest cer construit de om, răsar în aureole de aur — chipurile. O străveche aspirație spre înfiniț a mutat acolo, sus, lumea cu toate ale ei — istorie, credințe, prejudecăți, bucurii, păcate — stabilizînd-o și imobilînd-o prin aer. Monumentul plutește în azur, atîngînd țărîna abia-abia, apropiat și îndepărtat de pământ într-o tangență perpetuă cu legenda, cu basmul.

Schimbînd unghiul și luînd unghiul contemporan, cel din înălțime spre sol, vezi înforțat în construcții tot pământul Moldovei și raportul la aceste cetăți, Voronețul este una dintre vechile bisericuțe din nord.

Rămînînd ce sînt, niște bijutieri, constructorii Romîniei socialiste au constituit în jurul vechilor monumente o montură cu adevărat miraculoasă de viață modernă. Centura de bresle medicale cu forțata industriozitate din burguri, care lipsea pe aici, freamătul multicolor al caravanelor ori clocoțul pestriț de cheiri granitice, de nave, de hangare cu mărțuri, de arsenale și tumul de Renaștere, au fost înlocuite cu vibrația gravă, imperioasă a unui întreg pământ trezit la viață într-o nouă Renaștere.

— Și pentru că, în zilele și lunile, noile construcții răsar ca niște inedit forme de relief. Peisajul se modifică de la sezon la sezon și ceea ce vedeam din biplan, în prima dimineață a zborului, erau în unele cazuri priveliști apărute sub magia unor proiecte nebănuite. Culegi din toate un sentiment: cel de certitudinea, de plînătate, de mîndrie, de civilizație constituită, de tumult de-acum limpezit, cristallin, ritmat, cu șlefuire din nou folclorică, sentimentul de elevație estetică în fața marii opere. Centura de cetate harnică s-a încheșat cit și cuprinsul Moldovei. Legendarele monumente nu mai par singuratic, ca niște promontorii ale unui continent scufundat, ridicate deasupra apelor pustii numai cu turlele. Clopotele scufundate au fost trase cu năvoadele deasupra, curățite de mlui uitării, puse din nou să scînteie, lăzuna între trecut și viitor se face prin acest nucleu de aur al capodoperei de artă. Rar popor care să aibă norocul istoric de a se lega de cel mai îndepărtat viitor prin asemenea generoase tradiții.

— Sînteiți bijutier?

— Nu, strungar.

Miînile sînt pătate de plituri metalice, omul putea foarte bine să fie și bijutier și tipograf. Degetele sînt obișnuite cu materiile dure și au știința subtilă de a simți cele mai mici diferențe între relief și relief. Într-un ton și ton. Acesta pare să fie și țîlcul cercetării în care intră mai puțină preocupare artistică, cit mai ales un examen profesional de la meșter. Poate că lucrătura i se pare stîngă, deși aici stă faamec și raportată la matrită de turnătorie modernă care trude un desen pînă la înfiniț mic. Poate că i se pare primitivă și șlefuirea necomparîndu-se de sigur, cu uzinajul unei piese de precizie fabricată acum. Stă pe gânduri, închide cartea, o așează la loc.

— E frumoasă, pune el concluzia, scoțîndu-și ochelarii și potrivindu-i înapoi în toc.

— Dar nu știți ce paragină era aici, adăugă tinarul cu săi. Pietrele se risipeau, mortarul care leagă bolovanii nu e făcut ca acum — noi lucrăm cu fier-beton — ca să dăbuim cum leagau și zidurile ne-am bătut capul o leacă. Și năruia se acoperea cu lut, prin acoperișul pătrunzător ploaia. („Biserica-n ruină / Stă cuvioasă, tristă, pustie și bătrînă / Și prin ferestre sparte, prin ușă țuie vîntul / Se pare că vîrjete și că-i auzi cuvîntul — Năuntrul ei se stîlpi-i, păreți, iconostas / Abia conture triste și umbre au rămas...”) Sînt de fapt și peisajele copilăriei lui Eminescu.

Tinarul continuă, sugub și laudros:

— Ca să scoatem numai sfîntul ăsta de sub mucogai — îl bate familia cu mina pe umăr — am pierdut o groază de vreme, cu niște picuri de la Iași și Suceava. Și mai apoi, continuînd peisajul ruinei: „Se ferănișiseră și oădăile, le-au trimis ca să le leasă ca lumea în niște fabrici de la București. Lucrurile astea de mult se învechesc, se coclesc, se strică, dacă nu sînt făcute din materiale tari, trainice.

Tinarul se gîndește, de fapt, la incornutabilitatea materialelor, la țigla și cărămida refractară, la durabilitatea, oțel cromat și cristal, la mase plastice, la suita de materiale moderne care în locul plăcii și leucei care va înfrunta probabil, crudă, fără pic de patină, veacurile. Este și asta o ambiție a duratei, conformă cu timpul de preutindeni.

De undeva, de sub o cracă a copacului lui Eșeu, zîmbește din eternitate Plato.

Îl urmăresc pe tinarul cu care am vorbit la Voroneț, la locul lui de muncă. În fața unui pupitr electronic, același tinar dirijînd complicate procese tehnologice, controlînd — să zicem — puritatea cristalelor de zahăr, cu ajutorul izotopilor radioactivi nu ție se mai pare o verigă oarecare a vechimii, ci mai curind un element nou, cău-

rești — hoteluri de vacanță pentru micii impiegați fete de la poșta, avocați și artiști boemi — ca în paginile lui Ionel Teodorescu —, cu pui fripti sau pui cu smîntîni, cu cheselă de dulceața și cutii cu tabac bun, englezesc, se desfoale palid o mică critică cu gust vag de Conachi și de tango. Vorbire se molesce, tonurile se odulcorează grațuit, politica străveche capătă o dulceață familiară care jignește; pare să ocupe limba mica teroare a diminutivului („malale”, „mătăluță”, „mămăliguță”).

— Ce-aveau toate acestea de-a face cu Moldova? Să citezi bătaia de la Codrii Cosminului sau chier înfrîngerea de la Podul Inalt, să transformi într-o cromolitografie națională Cetatea Neamțului („Pe o stîncă negră într-un vechi castel...”), să prefaci cititorile cu aburul lor de sine (chiar și prelucrate de baladele ocazionale) în corcarde de 10 M. toate acestea nu mai aveau legătură nici cu istoria, nici cu adevărul cutit al ei.

Veniul Pantheon cu figuri mărețe plutea ca o navă cu ancorile smulse, peste ape stătute, strădevoeșcă, boccaciană, un Creangă. Sub alte pietre se rînuiesc savanții de o nelăgăduită obirie moldovenească precum: Petre Poni, C. I. Istraili, Ștefan Racoviță, Dimitrie Voinov, Aristide Caradja, Eftim Procopiu, Gheorghe Spacu, Dimitrie Pompei, și alte nume, de mult gravitate pe frontispiciul științei universale. Dar acest Pantheon rămînea suspendat. Despărțite de el printr-un perete întunecos, mulțimea de duse înainte istoria vie, luînd de acolo, de sus, unele îndemnuri, continuînd mișcarea timpului pe o altă dimensiune, conformă clocoțului mereu mai nou de viață.

Tara abandonată prăpăduiului despolarizant — localnic și străin — părea un teritoriu secătuit al unor picuri statornice sau pribege de căutatori de aur, un Klondyke părăsit, cu scule minieresti rugine și cai reumatici. Energiile dormitau, necheultuie în lupta cotidiană — fiindcă aici vitalitatea este imensă! — stăteau intacte ca și într-un zăcămint — un mare zăcămint uman.

Construim la rîndu-ne, literar, o imagine cu convecțiile și impreciziunile ei care actînozează intențional timpul, pentru a face mai pregnantă perceperea imensei explozii de energie, vitalitate, mărețată foame de afirmare, renașcure în Moldova prin revoluția populară. Timpul a reîntors în crepturi prin toate conductele, arterele lumii contemporane s-au legat cu vechile artere, cultul istoric devine conștiință istorică, dinamică și deci creatoare. Dar acest spirit îl aduc masele eliberate, muncitorimea condusă de partidul ei marxist-leninist. — care a făcut în adinul înegalității legăturile istorice revoluționare, scoțînd la lumină aceste legături și propunîndu-le meșteririi. Istoria marilor lupte pentru dreptate și libertate s-a legat prin luptele muncitorești, în aceeași tradiție revoluționară. Să nu uităm ca tot aici, în Moldova, la Pașcani, muncitorii s-au solidarizat în mod fâș la 1907 cu țărani răsculați — una dintre primele forme ale alianței — cu grevele, demonstrațiile politice, manifestațiile proletariatalului din fabricile și uzinele moldovene au zguduît în repetate rînduri, cu putere tectonică, așezarea burghezo-moșierească. Pașcani, Iași, Buhuși, Bacău, Botoșani, Moinești, Comănești, sînt centre unde luptele muncitorești și-au creat o rețutabilă tradiție, însemnînd pe harta bălăilui dreptate din vechia Moldovă, noi puncte de mîndrie. Această luptă a proletariatalului, condusă de partidul comunist, a det în lungul timpului nemurătoare jertfe și numeroși eroi. Ei s-au înscris de-acum legendei, iar numele lor e restit cu reculeș, alături de numele vechilor viteji devenind subiect de cîntec și baladă. Lupta și jertfa lor sînt o verigă din luptele și jertfele populare. Istoria cea mare a Moldovei le cuprinde, dedicîndu-le un capitol de cinste. Se întregeste astfel cronologia, se aduc în strălucire datele noi, se legitimează științific ceea ce conștiința popu-

lăra înțuia: faptul că poporul cel mare este autorul istoriei și că tot ce se vede este moștenirea și opera lui. Mîndria moldovenească se ridică la un superlativ incandescent, devenind mîndrie patriotică socialistă.

Cronologia înseamnă acum supunerea timpului, întinderea în vechime și în viitor.

—

O aerogară în Moldova. Nu mai știu cînd a apărut. Toate drumurile sînt ocupate cu tumultul mișcării de oameni, de materiale, de mașini, de unelte. Flotele aeriene duc alte știri de oameni, transportă materiale, aparate de fină precizie, coreșpundență, cărți.

Un tehnician, funcționar sau student în practică, întîlnit la buietul acestei aerogări, și care leagă conversații simple și joiale cu toți moldovenii, imi mărturisește dezinvolt, argumentîndu-mi cu o carte de istorie pe care o avea sub braț:

— Uite-aici cronologia domnilor: Alexandru cel Bun — 1400—1432. Bogdan al II-lea — 1449—1451. Petru Aron — 1451—1457, apoi Ștefan — 1457—1504.

— Înterup, nu înțeleg firul, dar cronologiile urmează:

—

— Trebuie să-ți spun — se intrerupe el din perîndarea anilor și vescurilor — că am întins Moldova mai adînc în istorie cu încă vreo cîteva sute de ani. Muzele s-au umplut de dovezi cum că există aici de cînd lumea, pe niște străvechi temelii făptuite tot de noi, pe același pământ.

Avea dreptate, dat fiind că în opera de construcție prezentă se cuprinde și această scoțornire la temelii, care e tot construcție. Moldoveneau a interveni fîș preocupat de idee, cu comentariul lui mshenghi:

— Dar anii vechi sînt ocupați adesea nu numai de veritabile personalități, bărbați de seamă, pe care crede-mă că-i admir sincer... (Îl credem!), dar și de o plevoșă de figuri acoperite de oprobriu încă din epocă (într-o singură suită de ani — secolul XVI — tronul Moldovei și-a schimbat domni de 25 de ori; numai nouă dintre ei au rămas în scaun între patru și treisprezece ani). Dar Iliș Turcuț, dar Ștefan și Zăcută, dar... —

— Concluzia?

— Într-o zi 1948—1960 a domnit subsemnatul. Am construit Bicazul. Mă numesc Ștefăniță Poșneuc.

A săriți pe posarala aeroplanului, cu cartea lui sub braț.

Nasc și în Moldova oameni.

• Cronologie — sau noua dimensiune moldavă

ronologie înseamnă acum, în noua Moldovă, supunerea timpului, întinderea în vechime și în viitor.

Filip Tudose era telegrafist într-un ărg din stepla Jijiei și a fost primul care a prins la morskă stîrea despre Borzești. A plecat imediat, lasînd demisia lîngă căștile care încă mai zăbăneau, fără să mai revendice salariul pentru restul lunii. A plecat cu cîți bani avea în buzunar. A plecat fără să aștie nîmănu un cuvînt... Și-a tras peste urechi o căcuță siberiană, legînd șnurii cînelor sub bărbie, bucuros că vestea despre vittoarea lui glorioasă se va întoarce în mod sigur la Jijia, răscoînd orașelul. Numai că lucrurile s-au petrecut cu totul alfel. Străbătînd cu piciorul, prin zăpezi, cel cîțiva kilometri de la halta pînă la sfatul popular al cătunului, Filip a avut surpriza să constate că pe aici nu se aflau decît cîrți și dealuri goale. Salariatul de la stat, un zăron care dădea rar pe la birou, ocupîndu-se cu vinătoria de lupi, hăbar n-avea de acea pretinsă construcție de care vorbea tinarul. N-a plecat, devorât de ambiția afirmării (nici nu mai putea, terminase banii). A îndurat scrișnînd mizeriile unei bătrîneli avere care l-a mlîuit lîndu-l în gardă, punîndu-l să taie lemne, să aducă apă cu cofa, să se certe de două ori pe săptămînă cu președintele sfatului popular pentru o chitanță eliberată fără număr de către agentul fiscal, să rabde posturi (era în postul Crăciunului), pînă cînd pe vale au venit primii constructori. S-a și prezentat să-și afirme dreptul la inițiativă, cu o liotă de copii amuzați după el, cîrînd să i se elibereze cartea de muncă numărul unu. Nu existau acte, nu existau dosare, micul grup de prospectanți venise cu diurnele în buzunar, tinarul n-avea încă ce face, se părea că nu e bun de nimic; s-a reîntors la babă; s-a reîntors la proiectanți, înfindu-se după ei ca un ogar hămesit, iar cînd în fine a apucat în palme un prim instrument, s-a trezit impresurat de o armată de constructori. Cui să-i mai ceartă brevetul cu numărul unu, printre mii de oameni, disputîndu-și și ei inițiativă, cu niște argumente care puteau isca pîruieli! Cu cine să te-nfrunți? Îl minca ciuda, i se înroșise obrazul de furie, mai ales că în ziare apăruseră comunicate nu despre primii constructori, ci despre primii constructori soșiți la Borzești. A intrat scrișnînd în oastea anonimă, schimbînd pe rînd meseriile, evoluînd în salturi ambițioase pe treptele muncii, învîlînd, străbătînd timpul, și... Cine ar mai recunoaște acum, sub înfățișarea senină, ușor sedentară, impunătoare prin gravitate și calm, pe tinarul și ambliroșul telegrafist, devenit constructorul unei din marile instalații ale complexului? Mai recunoști totuși urechile puțin depărtate de timp, iar ambiția care tăia drumul de la Jijia la Borzești pare să taie acum un drum spre Europa. (Un alt

băiat, tot telegrafist, dintr-un centru rațional de pe Valea Birladului, aflîno simultan cu tinarul erou de mai sus aceeași știre, o vinde nonsalant unui prieten care se și imbarcă în primul autobuz spre Borzești. I-a lăsat la plecare căcuția lui brunărie și cam peticiată, fiînđu de-acum era primăvară. Această căcuția, haizda cadou între prieteni, a căpătăt după cîteva sezoane o aprecieabilă valoare, iar după cîteva ani un pret inestimabil. Telegrafistul se laudă și azi la bufetul comunal, după orele monotone de slujbă, că această căcuția și sporește în fiecare lună valoarea cu cite trei lei de lei: „Cam atât cîștigă pe lună băiețușul ăsta, spune el pîmșă, maltratîndu-și pumnul în care ține paharul. A ajuns mare și tare, a învățat inginerie în străinătate, conduce singur cîteva fabrici...” „Conduce și consiliul de conducere”, îl tachinează un țărăn din consiliul de conducere al gospodăriei locale. „Încă o afacere ca asta cu căcuția — conchide sumbru acest personaj melancolic — și ies la bete mîile de lei. Inchipulți-vă, pierd în fiecare lună cite trei mii de lei!”

—

Vorbeam undeva în capitolele precedente, despre țărîa cultului istoric aici, rezultat din mîndria legitimă față de timpii glorioși, față de valorile culturii moldovene, dar și dintr-un firesc sentiment de rezistență spirituală față de curgerea în ruină a vechii Moldove, față de agonia veacurilor biestnice, față de paragina din vremea burghezo-moșierească. („O, Moldavia!”). Contratimpul între proiectarea subiectivă și istorie se mărește, devine cu totul discrepant, cînd peste Moldova sună sirena primelor lupte muncitorești, cînd lucrătorii din ateliere, citîndu-l pe Marx și pe Engels, descoperă arma luptei politice, solidarizîndu-se, din aceeași bătrînă și anacronică Moldovă, fie cu eroii Comunei din Paris, fie cu țărani răsculați din 1907. Nu trebuie uitat că semnalul marii răscole îl dau moldovenii, aprinzînd cînd dinții fie la Flămînzii! Dar cultul vechimii nu însemna adesea și un ideal luminos. La umbra acestui pașeisim debil și sufocant uneltea în trecut cele mai retrograde forțe sociale, interesate în menținerea agoniilor feudale. (Căfătîrii îi trimit în ochi și mînistrii pe tinerii boieri cărvunari, încearcă să saboteze Divanul Ad-hoc, cleveștes și pun la cale, cu mult după U-nire, o „rebeliune” față de București — sau mai tîrziu, cu costume schimbate, dau baluri cu făclii în muzică de Palestrina, menținînd formele de exploatare feudală pînă în anul 1945). Se cultivă moldomia, imaginea lenii, a trîndăvițe rafinate, infirizăre gratuite, popsurile viclene, gingăvirea gestului („Oleacă...”, „Mai este vreme...”, „n-au intrat zilele în sac...”) se compune — desigur numai literar — chipul unui alt moldovean. Într-o Moldovă de idilism zaharisit, cu privoște moldo-

rești — hoteluri de vacanță pentru micii impiegați fete de la poșta, avocați și artiști boemi — ca în paginile lui Ionel Teodorescu —, cu pui fripti sau pui cu smîntîni, cu cheselă de dulceața și cutii cu tabac bun, englezesc, se desfoale palid o mică critică cu gust vag de Conachi și de tango. Vorbire se molesce, tonurile se odulcorează grațuit, politica străveche capătă o dulceață familiară care jignește; pare să ocupe limba mica teroare a diminutivului („malale”, „mătăluță”, „mămăliguță”).

— Ce-aveau toate acestea de-a face cu Moldova? Să citezi bătaia de la Codrii Cosminului sau chier înfrîngerea de la Podul Inalt, să transformi într-o cromolitografie națională Cetatea Neamțului („Pe o stîncă negră într-un vechi castel...”), să prefaci cititorile cu aburul lor de sine (chiar și prelucrate de baladele ocazionale) în corcarde de 10 M. toate acestea nu mai aveau legătură nici cu istoria, nici cu adevărul cutit al ei.

Veniul Pantheon cu figuri mărețe plutea ca o navă cu ancorile smulse, peste ape stătute, strădevoeșcă, boccaciană, un Creangă. Sub alte pietre se rînuiesc savanții de o nelăgăduită obirie moldovenească precum: Petre Poni, C. I. Istraili, Ștefan Racoviță, Dimitrie Voinov, Aristide Caradja, Eftim Procopiu, Gheorghe Spacu, Dimitrie Pompei, și alte nume, de mult gravitate pe frontispiciul științei universale. Dar acest Pantheon rămînea suspendat. Despărțite de el printr-un perete întunecos, mulțimea de duse înainte istoria vie, luînd de acolo, de sus, unele îndemnuri, continuînd mișcarea timpului pe o altă dimensiune, conformă clocoțului mereu mai nou de viață.

Tara abandonată prăpăduiului despolarizant — localnic și străin — părea un teritoriu secătuit al unor picuri statornice sau pribege de căutatori de aur, un Klondyke părăsit, cu scule minieresti rugine și cai reumatici. Energiile dormitau, necheultuie în lupta cotidiană — fiindcă aici vitalitatea este imensă! — stăteau intacte ca și într-un zăcămint — un mare zăcămint uman.

Construim la rîndu-ne, literar, o imagine cu convecțiile și impreciziunile ei care actînozează intențional timpul, pentru a face mai pregnantă perceperea imensei explozii de energie, vitalitate, mărețată foame de afirmare, renașcure în Moldova prin revoluția populară. Timpul a reîntors în crepturi prin toate conductele, arterele lumii contemporane s-au legat cu vechile artere, cultul istoric devine conștiință istorică, dinamică și deci creatoare. Dar acest spirit îl aduc masele eliberate, muncitorimea condusă de partidul ei marxist-leninist. — care a făcut în adinul înegalității legăturile istorice revoluționare, scoțînd la lumină aceste legături și propunîndu-le meșteririi. Istoria marilor lupte pentru dreptate și libertate s-a legat prin luptele muncitorești, în aceeași tradiție revoluționară. Să nu uităm ca tot aici, în Moldova, la Pașcani, muncitorii s-au solidarizat în mod fâș la 1907 cu țărani răsculați — una dintre primele forme ale alianței — cu grevele, demonstrațiile politice, manifestațiile proletariatalului din fabricile și uzinele moldovene au zguduît în repetate rînduri, cu putere tectonică, așezarea burghezo-moșierească. Pașcani, Iași, Buhuși, Bacău, Botoșani, Moinești, Comănești, sînt centre unde luptele muncitorești și-au creat o rețutabilă tradiție, însemnînd pe harta bălăilui dreptate din vechia Moldovă, noi puncte de mîndrie. Această luptă a proletariatalului, condusă de partidul comunist, a det în lungul timpului nemurătoare jertfe și numeroși eroi. Ei s-au înscris de-acum legendei, iar numele lor e restit cu reculeș, alături de numele vechilor viteji devenind subiect de cîntec și baladă. Lupta și jertfa lor sînt o verigă din luptele și jertfele populare. Istoria cea mare a Moldovei le cuprinde, dedicîndu-le un capitol de cinste. Se întregeste astfel cronologia, se aduc în strălucire datele noi, se legitimează științific ceea ce conștiința popu-

lăra înțuia: faptul că poporul cel mare este autorul istoriei și că tot ce se vede este moștenirea și opera lui. Mîndria moldovenească se ridică la un superlativ incandescent, devenind mîndrie patriotică socialistă.

Cronologia înseamnă acum supunerea timpului, întinderea în vechime și în viitor.

—

O aerogară în Moldova. Nu mai știu cînd a apărut. Toate drumurile sînt ocupate cu tumultul mișcării de oameni, de materiale, de mașini, de unelte. Flotele aeriene duc alte știri de oameni, transportă materiale, aparate de fină precizie, coreșpundență, cărți.

Un tehnician, funcționar sau student în practică, întîlnit la buietul acestei aerogări, și care leagă conversații simple și joiale cu toți moldovenii, imi mărturisește dezinvolt, argumentîndu-mi cu o carte de istorie pe care o avea sub braț:

— Uite-aici cronologia domnilor: Alexandru cel Bun — 1400—1432. Bogdan al II-lea — 1449—1451. Petru Aron — 1451—1457, apoi Ștefan — 1457—1504.

— Înterup, nu înțeleg firul, dar cronologiile urmează:

—

— Trebuie să-ți spun — se intrerupe el din perîndarea anilor și vescurilor — că am întins Moldova mai adînc în istorie cu încă vreo cîteva sute de ani. Muzele s-au umplut de dovezi cum că există aici de cînd lumea, pe niște străvechi temelii făptuite tot de noi, pe același pământ.

Avea dreptate, dat fiind că în opera de construcție prezentă se cuprinde și această scoțornire la temelii, care e tot construcție. Moldoveneau a interveni fîș preocupat de idee, cu comentariul lui mshenghi:

— Dar anii vechi sînt ocupați adesea nu numai de veritabile personalități, bărbați de seamă, pe care crede-mă că-i admir sincer... (Îl credem!), dar și de o plevoșă de figuri acoperite de oprobriu încă din epocă (într-o singură suită de ani — secolul XVI — tronul Moldovei și-a schimbat domni de 25 de ori; numai nouă dintre ei au rămas în scaun între patru și treisprezece ani). Dar Iliș Turcuț, dar Ștefan și Zăcută, dar... —

— Concluzia?

— Într-o zi 1948—1960 a domnit subsemnatul. Am construit Bicazul. Mă numesc Ștefăniță Poșneuc.

A săriți pe posarala aeroplanului, cu cartea lui sub braț.

Nasc și în Moldova oameni.

rești — hoteluri de vacanță pentru micii impiegați fete de la poșta, avocați și artiști boemi — ca în paginile lui Ionel Teodorescu —, cu pui fripti sau pui cu smîntîni, cu cheselă de dulceața și cutii cu tabac bun, englezesc, se desfoale palid o mică critică cu gust vag de Conachi și de tango. Vorbire se molesce, tonurile se odulcorează grațuit, politica străveche capătă o dulceață familiară care jignește; pare să ocupe limba mica teroare a diminutivului („malale”, „mătăluță”, „mămăliguță”).

— Ce-aveau toate acestea de-a face cu Moldova? Să citezi bătaia de la Codrii Cosminului sau chier înfrîngerea de la Podul Inalt, să transformi într-o cromolitografie națională Cetatea Neamțului („Pe o stîncă negră într-un vechi castel...”), să prefaci cititorile cu aburul lor de sine (chiar și prelucrate de baladele ocazionale) în corcarde de 10 M. toate acestea nu mai aveau legătură nici cu istoria, nici cu adevărul cutit al ei.

Veniul Pantheon cu figuri mărețe plutea ca o navă cu ancorile smulse, peste ape stătute, strădevoeșcă, boccaciană, un Creangă. Sub alte pietre se rînuiesc savanții de o nelăgăduită obirie moldovenească precum: Petre Poni, C. I. Istraili, Ștefan Racoviță, Dimitrie Voinov, Aristide Caradja, Eftim Procopiu, Gheorghe Spacu, Dimitrie Pompei, și alte nume, de mult gravitate pe frontispiciul științei universale. Dar acest Pantheon rămînea suspendat. Despărțite de el printr-un perete întunecos, mulțimea de duse înainte istoria vie, luînd de acolo, de sus, unele îndemnuri, continuînd mișcarea timpului pe o altă dimensiune, conformă clocoțului mereu mai nou de viață.

Tara abandonată prăpăduiului despolarizant — localnic și străin — părea un teritoriu secătuit al unor picuri statornice sau pribege de căutatori de aur, un Klondyke părăsit, cu scule minieresti rugine și cai reumatici. Energiile dormitau, necheultuie în lupta cotidiană — fiindcă aici vitalitatea este imensă! — stăteau intacte ca și într-un zăcămint — un mare zăcămint

CUM RĂSPÎNDIM EXPERIENȚA ORGANIZAȚIILOR U. T. M. FRUNTAȘE

romovarea experienței înaintate în munca de organizație constituie o latură importantă a activității comitetului nostru rațional U.T.M. Ea contribuie la creșterea eficienței acțiunilor întreprinse de către organizațiile U.T.M. în sprijinul muncii politice de masă, activității economice, de folos obșteșc și cultural-artistice. De aceea, acordăm multă atenție răspîndirii metodelor bune în munca de organizație prin diverse forme și mijloace. „Ziua secretarului” organizată în fiecare lună la centrul de raion este una dintre acestea. Pregătirea din timp și cu grijă, dezbătând sarcinile principale și de actualitate în perioada respectivă, „Ziua secretarului” oferă învățăminte prețioase. Organizațiile U.T.M. de la G.A.C. din comunele Dealu, Istria, Zebil etc. au o experiență bună în mobilizarea tinerilor la intrarea socialistă organizată de către consiliile de conducere. Această problemă prezintă interes pentru secretarii organizațiilor de bază U.T.M. din G.A.C. S-a simțit astfel necesitatea de a-i ajuta pe secretarii organizațiilor U.T.M. din G.A.C. amintite în alcătuirea unor informări, din care s-au desprins metode folosite de ei pentru a lărgi participarea tinerilor la întrecerea socialistă. Aceste metode au fost expuse la o zi a secretarului, evidențind o experiență interesantă. Secretarii organizațiilor și-au putut lămurii o seamă de lucruri în legătură cu activitatea organizațiilor U.T.M. în cadrul întrecerii socialiste. Ei au reținut că angajamentele tinerilor au fost stabilite în adunarea generală a utemiștilor în care s-au dezbătut sarcinile planului de producție al G.A.C. Aceste angajamente, luate în scopul de a ridica contribuția tinerilor la îndeplinirea și chiar depășirea sarcinilor de producție ale gospodăriei, au fost însoțite de măsuri concrete. Ele se refereau la munca organizațiilor pentru urgerea lucrărilor înscrise în fiecare campanie agricolă și îmbunătățirea calității lucrărilor. Cuprindeau acțiuni legate de întărirea ajutorului dat tinerilor pe locul de muncă pentru îndeplinirea angajamentelor luate, urmărirea rezultatelor obținute în întrecere și popularizarea lor.

Sustinind extinderea și generalizarea experienței înaintate, noi urmărim orientarea activității organizațiilor de bază U.T.M. spre a contribui la rezolvarea unor sarcini de producție care prezintă multă însemnătate în satele raionului nostru.

În toate comunele raionului sunt mari posibilități de ridicare a producției de cereale,

Viata de organizație

muna Cogeașca organizează acțiuni comune cu tinerii mecanicizatori la fertilizarea solului și la deservirea mașinilor tractate. La G.A.C. Sinoe organizația de bază U.T.M. inițiază demonstrații practice asupra lucrărilor agricole care cer multă pricepere în execuția lor, cum este asigurarea unei densități optime de plante recoltabile la ha. Sînt îmbrățișate și schimburile de experiență, pregătite cu ajutorul inginerului agronom, pentru popularizarea și însușirea metodelor de muncă ale colectivităților fruntașe, în cultivarea porumbului și floarea-soarelui. Este, de asemenea, în curs de organizare și un concurs „Cine știe, răspunde” pe tema: „Ce știți despre cultura porumbului, floarea-soarelui și vițel de vie”. Acțiunile în sprijinul producției, care împărtășesc o experiență pozitivă, se întreprind de încă multe alte organizații. În satele Neatirăre, Vasile Alecsandri, Collița și altele, tinerii constituți în brigăzi de muncă patriotice participă la redarea de noi terenuri agricole. De altfel, în anul care a trecut, numai pe șantierele de lucru organizate în comunele Mihai Viteazul, Ceamurlia de Sus și Collița au participat 4000 de tineri, care au terasat o suprafață de 20 ha teren și defrișat 200 ha perdele forestiere etc.

La G.A.C. din comunele Hamangia și Mihai Viteazul sînt mulți tineri care se află în primii ani de muncă. Ei au încă nevoie de cunoștințe, o îndrumare atentă pentru a deprinde reguli și procedee înaintate de muncă. Această situație nu a trecut neobservată în activitatea organizațiilor U.T.M. Tinerii amintiți sînt dați în grija utemiștilor cu cele mai bune rezultate în producție, cu experiență, care se ocupă de lărgirea și consolidarea cunoștințelor necesare acestora pe locul de muncă.

Experiența înaintată din-

tr-un domeniu sau altul de activitate se însușește însă, cel mai bine, la fața locului. Pentru aceasta, în activitatea noastră promovăm vizitele reciproce ale tinerilor pentru schimb de experiență la G.A.C. fruntașe. Și iată de ce. Noi am recomandat consilierii de conducere ale G.A.C. pentru munca în sectorul zootehnic aproape 950 de tineri colectivști. Cel mai mult dintre ei, cu sprijinul celor 31 de organizații existente în sectoarele zootehnice ale gospodăriilor colective obțin succese bune, se numără printre crescătorii de animale fruntași. Sînt însă și tineri crescători de animale care n-au reușit încă să însușească cunoștințele zootehnice ce se cer unui bun crescător de animale. Tinerii aceștia se află în atenția permanentă a organizațiilor U.T.M., a activității noastre. Majoritatea dintre ei, în număr de 90, prin grija noastră s-au întins cu ocazia unui schimb de experiență cu cei 28 de tineri crescători de animale de la G.A.C. Ceamurlia de Jos. Aici ei au luat cunoștință de activitatea celor două organizații U.T.M. din sectorul zootehnic, au aflat prin ce metode au reușit tinerii crescători de animale să obțină peste 2300 litri lapte de la fiecare vacă furajată, aștia cea mai mare producție de lapte pe raion. Oaspeții, reforși în gospodăriile colective, aplică în practică experiența de muncă a gazdelor.

Dar experiența înaintată nu-și croiește drum în organizațiile U.T.M. de la sine, fără a se organiza practic la fața locului aplicarea ei. În acest scop au fost alcătuite colective, formate din tineri cu o îndelungată activitate în munca de organizație. Un număr de 3 colective au ajutat 31 de organizații în organizarea de duminică cultural-sportive, joi ale tineretului, seri distractive pentru tineret. S-a urmărit în acest fel generalizarea experienței bune a organizațiilor U.T.M. de la G.A.C. din comunele Fîntînele și Hamangia. Aceste acțiuni care atrag în pregtărire lor grupe de organizații vecine sînt și un mijloc de popularizare a experienței pozitive. În programul de desfășurare a duminicilor cultural-sportive au fost cuprinse și întîlniri pe meserii între tinerii colectivști fruntași, împărțindu-și unii altora metodele cele mai bune de muncă. Președinții gospodăriilor colective și inginerii agronomi au luat de fiecare dată cuvîntul cu ocazia acestor manifestări culturale-sportive. Vorbind despre munca și sarcinile tinerilor colectivști, preocupîndu-ne neîncetat de cunoașterea și aplicarea experienței pozitive a organizațiilor de bază U.T.M. fruntașe, a tot ce au ele valoros și înaintat în muncă, ne vom aduce și mai mult contribuția în procesul de educare în spirit comunist a tinerii noastre generatii.

TUDOR ALEXA
prim-secretar al Comitetului raional U.T.M. Istria, regiunea Dobrogea

Expoziție a industriei locale

SUCEAVA (de la corespondentul nostru)

La parterul unui bloc din Suceava s-a deschis o expoziție cu produse ale întreprinderilor de industrie locală din regiunea Suceava. Vizitatorii apreciază numeroase produse printre care dornitorul tip „Moldova” cu furnir de nuc realizat de muncitorii de la Întreprinderea de industrie locală „Rarăul”-Cimpulung, camera studio „Trandafir” cu furnir exotic realizat de Întreprinderea de industrie locală Rădăuți, măsura-bar pentru televiziune realizată de Întreprinderea de industrie locală „Flamura roșie”-Botoșani.

EXCURSII PRIN O. N. I.

10-19 mai și 16-25 mai; itinerar: București—Budapesta—Praga—Karlovi-Vary—Brno—Bratislava—București, cu trenul; cost 1 635 + 223 lei, bani de buzunar.
17-26 mai și 18-27 mai; itinerar: București—Bratislava—Brno—Praga—Karlovi-Vary—Budapesta—București, cu trenul; cost 1 635 + 223 lei bani de buzunar.
8-21 mai, 11-24 mai, 14-27 mai, 17-30 mai; excursii cu autocarul; itinerar București—Budapesta—Bratislava—Teic—Hradec—Ceschi Budejovice—Hluboká—Tabor—Pilsen—Karlovi-Vary—Praga; cost 2 185 + 275 lei bani de buzunar.
7-20 mai și 12-25 mai, cu trenul și avionul pe itinerarul București—Kiev—Leningrad—Moscova—București; cost 2 080 + 299 lei, bani de buzunar.
12-20 mai; călătoria București—Moscova cu avionul; Moscova—Leningrad—Moscova cu trenul; înapoierea la București cu avionul; cost 2 000 + 224 lei, bani de buzunar.
5-22 mai, cu trenul pe itinerarul București—Moscova—Taškent—Samarkand—Dușambe—Baku—Moscova—București; cost 3 650 + 398 lei bani de buzunar.

INFORMAȚII

ședintele Camerei de Comerț și R.P. Romine, funcționari superiori din Ministerul Comerțului Exterior, Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini și conducătorii unor întreprinderi de comerț exterior, ziaristi.

• Joi seara însărcinatul cu afaceri ad-interim al Israelului la București, Israel Haviu a oferit o recepție cu prilejul sărbătorii naționale a Israelului.

• Au luat parte Ioan Constant Manoliu, ministrul justiției, Eduard Mezinescu, adjunct al ministrului afacerilor externe, Mihail Petri, adjunct al ministrului comerțului exterior, Gh. Oprea și Mihai Marinescu, adjunctii ai ministrului industriei construcțiilor de mașini, Mihail Ciobanu, pre-

ședintele Camerei de Comerț și R.P. Romine, funcționari superiori din Ministerul Comerțului Exterior, Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini și conducătorii unor întreprinderi de comerț exterior, ziaristi.

• Pe sâmbătă a avut loc în sala mică a Palatului R. P. Romine un recital de arii și canțonete susținut de tenorul Artur Aidinian, artist al popoului al R.S.S. Armene.

• A acompaniat la pian Elena Ter-Ghevondian, artistă emerită a R.S.S. Armene.

În continuarea turneului pe care îl întreprinde în țara noastră oaspetele va mai da recitaluri în orașele Cluj, Iași și Constanța.

(Agerpres)

Aspect obișnuit din sala de lectură a Școlii profesionale petrol-chimie din Cimpina.

Foto: N. STELORIAN

NOTE

La Tg. Mureș, duminică a fost o zi foarte frumoasă, propice organizării acțiunilor de muncă patriotică.

— Am cerut unor tineri părerea în legătură cu desfășurarea activității lor în acea zi.

„În general pe șantierele din cartierul „Mihai Viteazul” munca a fost bine organizată, ne-au răspuns. Donadă: au fost transportate în cadrul acțiunii de nivelare peste 200 m c de pământ. Eficiența lucrărilor ar fi fost însă și mai mare dacă am fi avut la dispoziție 3-4 autobasculante (sau camioane) în care să se fi încărcat pământul dislocat. S-ar fi lucrat cu mai mult spor.”

2. La ora 10 ne aflam pe un alt șantier de muncă patriotică — la Baza nautică „Mureșul”. Aci, potrivit planului, câteva zeci de tineri de la Întreprinderea comunale, Fabrica Metalurgică și de la

situația aceasta? I-am întrebab pe șeful secției gospodărie a sfatului popular orașenesc, aflat acolo.

— Ne-a luat prin surprindere, ne-a măritisit dinul, entuziasmul acestor tineri. Am crezut că o să lucreze mai încet...

Unele fapte de acest fel s-au întimplat și în câteva raioane din orașul București. Se mai întimplă — ca în unele locuri tinerii să fie plimbați dintr-o parte în alta datorită lipsei de organizare.

Se aude, așa cum am consemnat prin șes-pensul de la Tg. Mureș, diverse „scuze”. Ce s-au spus, „demonstrăm, demonstrăm de reținut”. Ca să vezi! Entuziasmul mai poate duce uneori și la... scuze. Bineînțeles, cînd vine în contact cu lipsa de entuziasm.

Secțiile de gospodărie ale sfaturilor populare, comitetele orașenești și raionale U.T.M. vor trebui să ia măsuri pentru a evita orice neajunsuri de acest fel. Să nu înșirăm fără roșu timpul și dorința de muncă a tinerilor!

Aflăm că tot cu asemenea „scuze” i-au întimplat pe tinerii acțiunii patriotice, duminică 12 aprilie, unii tovarășii de la secția gospodărie a Sfatului popular orașenesc Alba Iulia. După ce au fost anunțate

vrem. Am săpat gropi pentru plantat plopi. Într-o oră le-am și terminat. Acum așteptăm plopii, fiindcă încă n-au venit.

Au așteptat degeaba și plopii, pînă la urmă, tot n-au sosit. Așa că au plecat tinerii acasă...

— Cum se explică

Lucrările consfățurii au fost conduse de Dumitru Boriga, președintele Consiliului aezămintelor culturale din Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă.

• Joi seara a avut loc în sala mică a Palatului R. P. Romine un recital de arii și canțonete susținut de tenorul Artur Aidinian, artist al popoului al R.S.S. Armene.

• A acompaniat la pian Elena Ter-Ghevondian, artistă emerită a R.S.S. Armene.

În continuarea turneului pe care îl întreprinde în țara noastră oaspetele va mai da recitaluri în orașele Cluj, Iași și Constanța.

SPORT

• Joi duminică a părăsit Capitala plecînd cu avionul la Paris, echipa selecționată masculină de volei a R. P. Romine, campion european. Voleibaliștii romîni vor susține mai multe întîlniri în Franța. Astăzi seară, în sala Coubertin, echipa romînă va juca în compania echipei Franței. Selecționata secundă a țării

va întîlni tot astăzi, însă la Bagnoles sur Ceze, echipa B a Franței. Lotul care a făcut deplasarea este alcătuit din: Nicolau, Flocon, Ganciu, Fieraru, Bărbuș, Chezan, Derzel, Grigorevici, Drăgan și alții.

• Pe stadionul Republicii din Capitală s-au disputat ieri după-amiază două meciuri de fotbal în care au evoluat jucătorii selecționați de tineret și lotul B. Echipa de tineret a R. P. Romine care se pregătește pentru întîlnirea cu Suedia

a învins cu 6-2 (2-1) formația Dinamo Victoria, iar lotul B a întrecut cu 4-1 (0-1) echipa Metalul București.

• Sezonul internațional de fotbal se află în plină desfășurare. La Dortmund, în prezența a peste 42000 de spectatori, internaționalii Milano, a făcut meciul 2-2 (2-2) cu Borussia Dortmund în cadrul semifinalelor „Cupel campionilor europeni”. Returul se va desfășura la 28 aprilie la Milano. Pe stadionul central din Cluj, în semifinalele „Cupel cupelor”, Celtic Glasgow a dispus cu 3-0 (1-0) de M.T.K. Budapesta.

• Cele două meciuri disputate aseară în sala Dinamo, pentru campionatul masculin de baschet, s-au soldat cu următoarele rezultate: Rapid București — Politehnica Cluj 67-62 (47-29); Dinamo București — Siderurgistul Galați 81-58 (46-21).

• Astăzi, în sala sporturilor de la Floresca, se rezolvă întîlnirea din cadrul turneului final al campionatului republican feminin de baschet. În primul meci, de la ora 18, Rapid va juca cu Mureșul Tg. Mureș, în continuare disputîndu-se partida de Voința București-Situația București.

• Campionatul republican de rugbi, programează duminică în Capitală, trei meciuri, care se vor desfășura pe terenuri diferite.

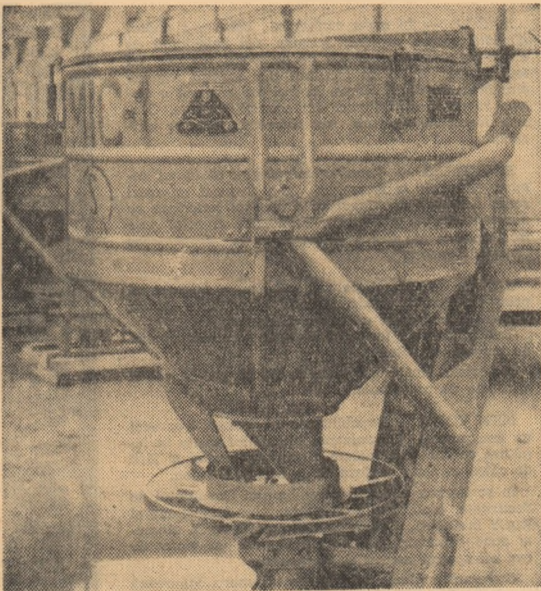

De la ora 10 pe terenul Gloria, echipa gazdă Gloria va întîlni pe C.S.M.S. Iași. Stadionul Dinamo va găzdui de la ora 15 meciul dintre Dinamo și Ancora Galați. La ora 16.30 va începe jocul derby: Steaua-Grivița Roșie.

La sfîrșitul acestei săptămîni clubul sportiv Steaua va organiza în Capitală două interesante competiții. Pe velodromul Dinamo, duminică, cu începere de la orele 10 se va desfășura „Cupa Steaua” la ciclism, care cuprinde probele de 400 m lansat, viteză și semifond (seniori). De asemenea, se vor disputa întreceri recreative juniorilor. Sîmbătă și duminică la baza hipică din Cal. Plevnei va avea loc un concurs de călărie dotat cu „Cupa primăverii”. În primele concursuri începe la orele 16 cu probele: obstacolul, cat. semiușoară și categoria ușoară. Duminică probele încep la orele 10.

(Agerpres)

SPORT

Mașina de împrăștiat îngrășăminte prin centrifugare

Cine știe, cîștigă

Din inițiativa comitetului U.T.M. de la I.R.E. „Crișana”-Oradea, cu sprijinul organizațiilor sindicale și al conducerii întreprinderii, s-a organizat un concurs „Cine știe meserie, cîștigă” pentru tinerii electricieni. Concursul a fost larg popularizat, prin afișe și panouri, discutat în cadrul adunărilor generale U.T.M. Jurii a fost format din cei mai buni ingineri și tehnicieni, iar examinator a fost tovarășul inginer Radu Șincai.

Cei prezenți în sala de festivități au aplaudat răspunsurile bune date de cei 10 concurenți. La sfîrșit, doi concurenți, George Juhas și Iosif Doroszkoy au înfruntat aceiași număr de puncte. Jurii a instituit un concurs „fulger” care s-a soldat cu rezultate asemănătoare, așa că cei doi tineri au fost declarați cîștigătorii primului loc.

Locul II a fost cîștigat de Mihai Gont, iar locul trei de Vasile Halmăgean.

Cîștigătorii concursului II s-au acordat premiul.

VASILE DOMBI
muncitor

VĂ PREZENTĂM: MAȘINA DE ÎMPRĂȘTIAT ÎNGRĂȘĂMINTE PRIN CENTRIFUGARE

Construcția acestor mașini este simplă și ușor de realizat. Prin fața Uzinelor „Semănătoarea”. A admirat siluetele albe ale combineelor, aceste „corăbi” ale cîmpilor — s-a uitat îndelung la semănătorii de diferite tipuri și la multe alte mașini agricole care așteptau „viza de plecare” spre ogoarele patriei. Familia mașinilor agricole ce vor spori rodnicia pămîntului s-a îmbogățit de curînd cu încă una: mașina de împrăștiat îngrășăminte prin centrifugare. Așa se face că, astăzi, în șir cu celelalte mașini fabricate în uzină, se află și noul produs cu numele lui simbolic: „M.I.C.”

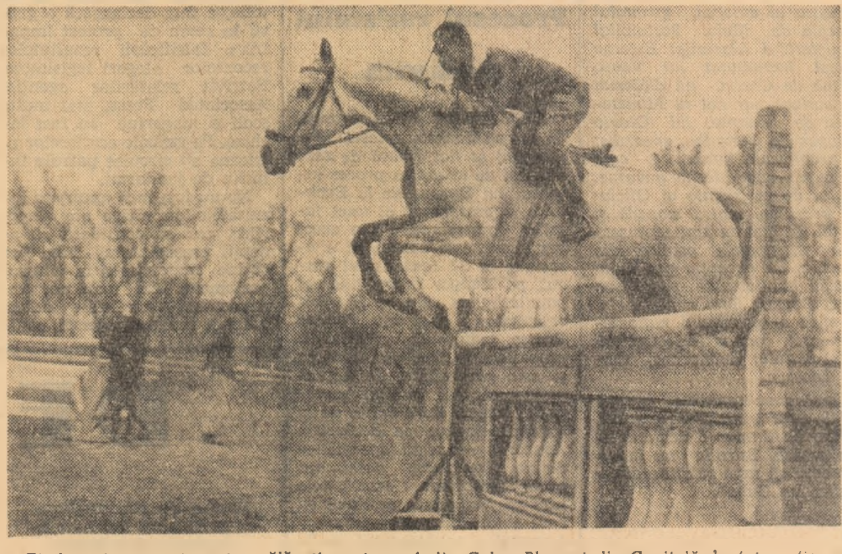
Împrăștierea îngrășămintelor se facea pînă mai acum citiva vreme cu diferite mașini. Lucrarea, după cum ne informează tînărul inginer Nicolae Coteanu — unul dintre specialiștii care au participat la executarea

noului produs, prezenta însă unele dificultăți. Pînă la proiectarea actualii mașini, împrăștierea îngrășămintelor se făcea din avion (operație destul de costisitoare), cu o mașină de împrăștiat tractată sau cu alte agregate care aveau randament scăzut și la care opririle provenite din pricina înfundării în timpul lucrului, erau destul de dese.

Un mare avantaj al lui „M.I.C.” este și acela că permite împrăștierea îngrășămintelor atât sub formă de granule, cit și sub formă de praf ori substanță cristalizată, operația putîndu-se executa pe orice vreme (vînt, ploaie etc.).

Deservită de numai doi oameni, noua mașină produsă de Uzina „Semănătoarea” se bucură de apreciere din partea lucrătorilor din agricultură. La aceasta au contribuit în egală măsură proiectanții de la I.P.M.A. cit și constructorii de mașini agricole, care au realizat acest produs la un înalt nivel tehnic.

I. BODEA

Zi de antrenament pentru căldreji pe terenul din Calea Plevnei din Capitală. În fotografie: Viad Constantin din lotul R.P.R.

CINEMATOGRAFE

Frății corascani: Republica: 14, 16, 18, 15, 20, 15; Floreasca: 16, 18, 15, 20, 30; Modern: 10, 12, 15, 17, 19, 21; Totul despre Eva: 11, 30, 14, 16, 30, 19, 21, 30; Germania, stelele tale: Carpați: 10, 12, 14, 16, 18, 15, 20, 30; Tomis: 9, 15, 11, 30, 12, 14, 16, 18, 15, 20, 30; Aurora: 10, 12, 14, 16, 18, 15, 20, 30; Cum stăm, tineri: Capitala: 10, 12, 14, 16, 18, 15, 20, 30; Giulești: 10, 12, 14, 16, 18, 15, 20, 15; Floreasca: 16, 18, 15, 20, 30; Modern: 10, 12, 15, 17, 19, 21; Totul despre Eva: 11, 30, 14, 16, 18, 15, 20, 30; Germania, stelele tale: Carpați: 10, 12, 14, 16, 18, 15, 20, 30; Tomis: 9, 15, 11, 30, 12, 14, 16, 18, 15, 20, 30; Aurora: 10, 12, 14, 16, 18, 15, 20, 30; Cum stăm, tineri: Capitala: 10, 12, 14, 16, 18, 15, 20, 30; Giulești: 10, 12, 14, 16, 18, 15, 20, 15; Floreasca: 16, 18, 15, 20, 30; Modern: 10, 12, 15, 17, 19, 21; Lucesfărul: 16, 18, 15, 20, 30; Tragedia optimismului: Înfrățirea între poncari: 10, 11, 15, 18, 20, 15, 20, 30; Fala Haber: 16, 18, 15, 20, 30; Viteazul: 16, 18, 15, 20, 30; Cele trei lumi ale lui Gulliver: Doina: 11, 30, 13, 15, 16, 18, 15, 20, 30; Cosmos: 16, 18, 20, 30; Rude de alinge: Excelsior: 10, 12, 14, 16, 18, 15, 20, 30; Melodia: 10, 12, 14, 16, 18, 15, 20, 30; Lira: 15, 30, 16, 20, 30; Totul rămîne omenilor: Cultural: 16, 18, 15, 20, 30; Past spre țară: Dacia: 10, 11, 15, 18, 15, 20, 30; Viteazul: 16, 18, 15, 20, 30; Lovitura de pedeapsă: București: 10, 12, 16, 18, 15, 20, 30; Pacea: 16, 18, 20, 30; Hotel din San Marengo: Unirea: 11, 18, 18, 15, 20, 30; Renal albi: Vitan: 15, 17, 19, 20, 45; Dezrădăcinat: Munca: 16, 18, 15, 20, 30; Vi-l prezintă pe Balaeu: Arta: 16, 18, 20, 30; Cavalerul Pardaillon: Copilul: 14, 30, 16, 18, 20, 30, 30; Tudor: Voies: 10, 30, 16, 18, 15, 20, 30; O zi ca ieri: Cotroceni: 15, 30, 18, 20, 30; Îndrăgălitul: Progresul: 15, 17, 19, 21; Pereniți: 14, 30, 16, 30, 18, 30, 30; Ioanțan: Dreptul Științei: 16, 18, 20.

TELEVIZIUNE

VINERI 17 APRILIE 1964
20,00: Săptămîna; 21,00: Artă plastică; Constantin Meunier; 21,20: Muzică populară românească; În incheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

de peste hotare

GENEVA

Conferința pentru comerț și dezvoltare

GENEVA 16 Trimisul special Agerpres, Adrian Ionescu, transmite: Conferința Națiunilor Unite pentru comerț și dezvoltare de la Geneva își continuă dezbaterile în cadrul comisiilor.

Miercuri după-amiază, în comisia a treia a fost hotărâtă crearea unui grup de lucru pentru transporturile maritime. Delegațiile Indiei și Norvegiei, care, în legătură cu aceasta, au depus două proiecte de rezoluție separate, au convenit în final să pregătească un text comun, care va fi supus comisiei spre examinare în următoarele zile.

În comisia a patra continuă discuțiile pe marginea dispozițiilor instituționale menite să contribuie la dezvoltarea comerțului internațional. În această problemă și-au expus vederea în prezent punctul de vedere 33 de vorbitori, alți 25

urmând să ia cuvântul în următoarele ședințe.

În Comisia a cincea sînt a-propos de sfîrșit dezbaterile generale asupra problemei extinderii comerțului internațional și a grupărilor economice. Numeroși vorbitori s-au pronunțat în favoarea acordurilor comerciale pe termen lung pentru abolirea diferitelor măsuri restrictive practicate de unele țări dezvoltate în comerțul lor cu țările în curs de dezvoltare.

Expunerea de miercuri a reprezentantului R. P. Romine, M. Petrescu, în această comisie, s-a bucurat de atenția participanților la lucrări. Președintele comisiei, precum și reprezentanții unor delegații au apreciat că delegatul român a expus o serie de elemente de un interes deosebit pentru lucrările comisiei.

Joi au avut loc șapte ședin-

țe ale comisiilor Conferinței Națiunilor Unite pentru comerț și dezvoltare.

Continuând să examineze măsuri de natură să ducă la abolirea obstacolelor și practicilor discriminatorii în comerțul cu produse de bază, Comisia numărul 1 a ascultat intervențiile unui mare număr de reprezentanți. Se remarcă în primul rînd cererea insistență a țărilor în curs de dezvoltare de a se lua măsuri pentru eliminarea piedicilor ce stau în calea dezvoltării exporturilor lor de produse de bază, dificultăți similare fiind înlămurate pe unele piețe și la livrările unor produse românești. Reprezentanții țărilor socialiste care au luat cuvîntul au subliniat că aceste state nu duc o politică de restricții, ci de creștere în continuare a volumului schimburilor lor cu țările în curs de dezvoltare.

În numele Pieței comune delegatul Belgiei a arătat că multe din propunerile concrete ale țărilor în curs de dezvoltare vin în contradicție cu prevederile Tratatului de la Roma privind înființarea acestei grupări regionale. Reprezentantul S.U.A. în intervenția sa, a ocultat, de asemenea, un răspuns direct la problemele puse în discuție de statele în curs de dezvoltare.

Nemulțumirea țărilor în curs de dezvoltare față de această poziție a unor state occidentale industriale și-a găsit expresia în răspunsul delegatului Indiei, care a arătat necesitatea schimbării prevederilor Tratatului de la Roma, în vederea sprijinirii cerințelor țărilor în curs de dezvoltare.

Reprezentantul cehoslovac a vorbit despre necesitatea retragerii din Europa centrală a trupelor străine staționate în această zonă.

Reprezentanții Canadei și Italiei au sprijinit planul american de „înghetare”.

Lucrările Comisiei economice O.N.U. pentru Europa

GENEVA 16 (Trimisul special Agerpres, Adrian Ionescu, transmite):

În continuarea lucrărilor Comisiei economice O.N.U. pentru Europa, miercuri au luat cuvîntul 25 de delegați, printre care s-au numărat și reprezentanții ai R. P. Romine.

Vorbind despre activitatea Comitetului pentru oțel, reprezentantul român Octavian Rădulescu a declarat că lucrările acestui organism prezintă interes pentru țara noastră, avînd în vedere că o parte din tematicile de lucru ale comitetului corespund problemelor economice române în plină dezvoltare. Arătînd că organele competente din țara noastră vor sprijini și pe mai departe toate acțiunile avînd ca scop extinderea cooperării economice dintre țările membre în acest domeniu, el a menționat necesitatea dezvoltării pe mai departe a schimburilor de vizite de studii, a intensificării contactelor între instituțiile specializate și a participării experților din țările membre ale acestui comitet la diverse reuniuni internaționale de specialitate.

În comitetul de gaze, reprezentantul R. P. Romine, Ion Tache, referindu-se la programul de viitor al comitetului, a prezentat observațiile delegației române, subliniind că este necesar să se acorde o atenție sporită problemelor economice și tehnice privind aspectele esențiale ale acestei ramuri industriale. Vorbitorul a sugerat că ar fi indicat înființarea unor grupuri de lucru care să studieze problemele legate de transportul, înmagazinarea și distribuția gazelor, precum și diferite alte aspecte economice și tehnice ale utilizării gazelor pentru consum. El a subliniat, de asemenea, necesitatea de a se creta la analizarea, în cadrul comitetului, a unor probleme din domeniul industriei petrolului, petrochimiei și chimiei.

Reprezentantul țării noastre în comitetul pentru lemn, Victor Al-

dea, după ce a informat despre dezvoltarea economiei forestiere și unele aspecte ale valorificării lemnului în țara noastră, s-a referit la activitatea de vizită a acestui organism. Comitetul, a spus el, a adoptat în linii mari un program pe termen lung, prevăzînd acțiuni care interesează țările membre și îmbină în mod armonios aspectele economice cu cele tehnice. Vorbitorul a apreciat ca un fapt pozitiv adoptarea de către comitet a unui program de călătorii de studii, subliniind că în cadrul acestuia este prevăzută o asemenea călătorie de studii și în țara noastră și a menționat că specialiștii români sînt gata să-și împărtășească cu acest prilej experiența lor în domeniul industriei lemnului. După ce a făcut mai multe propuneri, reprezentantul român și-a exprimat în încheiere convingerea că realizarea programului pe termen lung — îmbunătățit cu propunerile și sugestiile formulate în cadrul C.E.E. — va contribui la dezvoltarea colaborării pe plan european în domeniul economiei forestiere.

GENEVA 16 Trimisul special Agerpres, Adrian Ionescu, transmite: Activitatea comitetelor pentru problemele agricole, ale cărbunelui și pentru dezvoltarea comerțului au constituit joi obiectul dezbaterilor în comisia economică O.N.U. pentru Europa.

Luînd cuvîntul, reprezentantul țării noastre, Dumitru Albu, a vorbit despre măsurile luate de guvernul român pentru creșterea producției agricole în R. P. Romine. Vorbitorul s-a pronunțat în favoarea adîncirii colaborării internaționale și a schimbului de experiență între țări în ce privește sporirea producției agricole. El a recomandat, de asemenea, continuarea organizării vizitelor de studii în diferite țări.

S.U.A. — Aspect de la tradiționalul „marș al păcii” din New-York

Prezențe românești ANSAMBLUL „RAPSODIA ROMINĂ” LA PARIS

PARIS 16. — Corespondentul Agerpres, T. Vornicu, transmite:

Pe scena teatrului Alhambra — Maurice Chevalier, în fața a 2.500 de spectatori, ansamblul „Rapsodia romină” a dat în seara zilei de joi primul său spectacol la Paris.

La acest eveniment artistic au asistat reprezentanții ai Ministerului Afacerilor Externe și numeroase personalități ale vieții culturale și artistice, numeroși membri ai corpului diplomatic.

Orchestra și primii pași ai dansatorilor interpretînd „Nunța de pe Someș”, roșop de aplauze s-au auzit în sală. Dansul cășcariilor, Dansul moldovenesc, cel al fetelor din Bobîna, Balada lui Ciprian Porumbescu, Ciocîrlia, interpretată de Ionel Budișteanu, melodiile cîntate de Angela Moldovan și Ion Cristorescu, Damian Luca sau Nicolae Băluță au fost deosebit de apreciate de public, care a rechemat de multe ori la rampă pe artiștii romîni.

Miine, televiziunea franceză va filma în întregime spectacolul ansamblului „Rapsodia romină”, pentru a-l retransmite la posturile sale.

LEOPOLDVILLE. — Potrivit relațiilor agenției Associated Press, în ultima vreme au avut loc grave tulburări în provincia congoleză Kivu. Un grup de partizani înarmați cu arme tradiționale africane au atacat secția de poliție a municipalității Bagira, ucînd șase poliști și rănind mai mulți funcționari civili. Miercuri, după cîteva zile de la precedentul incident, detașamente de partizani congolezi au atacat mașina guvernatorului provinciei, venit să ancheteze tulburările, forțîndu-l să se reîntoarcă în capitala provinciei Bakavu.

CHICAGO. — După cum transmite agenția Associated Press, William Stratton, care a fost guvernator republican al statului Illinois între anii 1952 și 1960, a fost dat în judecată de un juriu federal sub acuzația că s-a sustras de la plata impozitelor cu suma de 46.670 dolari între anii 1957 și 1960. Potrivit agenției, Stratton a făcut declarații false și frauduloase cu privire la veniturile sale imposibile și a plătit fiscalul numai 23.311 dolari la loc de 69.987 dolari. Acțiunea de trimitere în judecată a fost semnată încă la 8 aprilie, dar ea a fost înaintată secretului pentru a nu influența alegerile proclamîndu-se că au avut loc la 14 aprilie în statul Illinois.

CIUDAD DE MEXICO. — În capitala Mexicului, au eșuat misiunile afacerilor externe al Libanului și Siriei, care întreprind o misiune în diferite țări latino-americane pentru a explica punctul de vedere al țărilor arabe în diferendul cu Israelul referitor la folosirea apelor Iordanului. El au avut o întîlnire cu ministrul mexican al afacerilor externe, Jose Gorostiza, precum și cu Gustavo Diaz Ordaz, candidatul partidului guvernamental la alegerile prezidențiale.

Cel doi miniștri, cărora urmează să li se alăture ministrul afacerilor externe al Jordaniei, Arton Atallah, vor fi primiți de președintele Mexican, Adolfo Lopez Mateos.

NICOSIA. — O delegație a Comitetului de coordonare a unui număr de 28 de organizații cipriote a înmînat lui Sakari Tuomioja, mediatorul O.N.U. din Cipru, un mesaj în care arată că singura cale justă pentru rezolvarea problemei cipriote constă în a acorda independență totală insulei.

DACCA. — În urma cîntărilor care s-au eșuat sîmbătă asupra regiunii Jessore din Pakistanul de est și-au pierdut viața 400 de persoane, iar 700 au fost răniti. 1.000 de locuitori din această regiune sînt încă dispăruți. Numai în trei ore cîntărilor a distrus 25 de localități mici din această regiune. Organele Naționale și Mogura au sulerit importante strîcături.

BRUXELLES. — Consiliul ministerial al Pieței comune, întrunit la Bruxelles, și-a încheiat miercuri seara dezbaterile. Consiliul a aprobat hotărîrea ca ministrii pentru probleme economice al celor șase țări membre ale C.E.E. să participe la deschiderea „rîndei Kennedy”.

SANAA. — Postul de radio Sanaa, a anunțat că printr-un decret prezidențial în Republica Arabă Yemen, a fost creat un tribunal suprem.

Tribunalul este format din șapte persoane numite de președintele Salla.

Hotărîrile lui vor fi definitive după ce ele vor fi aprobate de președinte.

NEW YORK. — Republica Arabă Yemen a adresat un nou protest Organizației Națiunilor Unite în legătură cu continuarea violare a spațiului aerian al țării de către avioane engleze de la baza din Aden.

În scrisoarea adresată președintelui Consiliului de Securitate, locuitorul reprezentantului permanent al R.A.Y. la O.N.U., Yahya Gehman, erată că în ultimele două săptămîni avioane engleze au violat de trei ori spațiul aerian al Yemenului.

Guvernul englez, se arată în scrisoarea, ignorează rezoluția Consiliului de Securitate care condamnă bombardarea, la 28 martie, de către avioane engleze, a orașului yemenit Harib.

În ultima vreme s-a intensificat trecerea clandestină de arme în R.A.Y. din pricipatul Beihan (Federația Arabiei de Sud).

DE TOATE

unde a decolat la 19 martie pentru a străbute aproximativ 37.000 kilometri.

În cursul zborului, aviațoarea a făcut escale în Bermuda, Azore, Casablanca, Tripoli, Cairo, Dharan, în Arabia Saudită, Pakistan, India, Tailandă, Filipine, insulele Guam, Wake și Hawaii.

La grădina zoologică din Bazel (Elveția) s-au născut la 1 martie trei tigri — gemeni. La numai o lună după naștere cel trei pui, după cum se vede în fotografie, se considerau deja „tigris”

In Comitetul celor 18 state pentru dezarmare

GENEVA 16 (Agerpres). — În ședința din 16 aprilie a Conferinței celor 18 state pentru dezarmare, Adrian Fisher (Statele Unite) a prezentat unele amănunte asupra cunoscutului plan american de „înghetare”, adică de sistare a producției și modernizării mijloacelor de transportare la întîia a armei nucleare.

Delegatul sovietic, Semion Tarapkin, a respins propunerile americane arătînd că ele nu conțin nici un element nou care să le facă acceptabile. Reprezentantul sovietic a arătat că puterile occidentale nu s-au pronunțat încă asupra propunerii sovietice privind reducerea efectivelor armate și a amintit de angajamentul asumat la Moscova în 1963 de către U.R.S.S., S.U.A. și Anglia

de a continua examinarea problemei privind încheierea unui pact de neagresiune între țările participante la N.A.T.O. și la Tratatul de la Varșovia.

Reprezentantul bulgar, Lukanov, a declarat că planul american de „înghetare” ar trebui să se extindă nu numai asupra mijloacelor strategice de transportare a armei nucleare, dar și asupra altor mijloace de transport, a rachetelor cu rază de acțiune mai mică, cit și asupra bombardierelor.

Reprezentantul canadien și italian au sprijinit planul american de „înghetare”.

ANGLIA. Fațada Casei-muzeu din Stratford-on-Avon unde s-a născut Shakespeare

Grevă la Libreville

LIBREVILLE 16 (Agerpres). În capitala Gabonului, Libreville, a fost declanșată o grevă în semn de protest împotriva falsificării rezultatelor recențelor alegeri legislative. Potrivit relațiilor agenției Associated Press, mai multe școli și magazine au fost închise. Pe străzile cartierelor africane au circulat patrule întărite de jandarmi.

Nu au fost încă anunțate rezultatele definitive ale alegerilor, dar se consideră că adepții președintelui Mba vor obține majoritatea în viitorul parlament. Cu toate acestea, rezultatele neoficiale indică, potrivit aceleiași agenții, că 53

la sută din alegători au votat împotriva sprijinitorilor lui Mba și a poliției sale. Numai printr-un șir de manevre electorale, minoritatea poate deveni majoritate în parlament. În lumina acestor fapte, acuzațiile de falsificare a votelor alegerilor aduse regimului de către opoziție devin pe deplin întemeiate.

Aceste alegeri au fost organizate de președintele Mba puțin după ce a fost repus în funcție prin intermediul intervenției trupelor străine. După cum se știe, el fusese răsturnat de la putere de o lovitură de stat militară.

EXPOZIȚIE DE ARTĂ ROMINEASCĂ IN FINLANDA

HELSINKI. — Asociația de prietenie Finlanda-România a organizat în orașul Nokia o expoziție de artă populară rominească, ceramică și fotografii. Expoziția a fost inaugurată de secretarul asociației, Paavo Kivikoski, care a vorbit despre frumusețea și bogăția folclorului românesc, subliniind, totodată, necesitatea cunoașterii reciproce a valorilor culturale ale poporului român și finlandez.

La deschidere au participat Ossian Hasa, președintele Consiliului Municipal al orașului Nokia, reprezentanți ai autorităților locale, ziariști.

Vizite în U.R.S.S. cu prilejul celei de-a 70-a aniversări a lui N. S. Hrușciov

MOSCOVA 16 (Agerpres). — La 16 aprilie a sosit la Moscova Walter Ulbricht, prim-secretar al C.C. al P.S.U.G., președintele Consiliului de Stat al R.D.G., într-o vizită de prietenie cu prilejul celei de-a 70-a aniversări a nașterii lui N. S. Hrușciov.

Cu același prilej a sosit la Moscova Urho Kekkonen,

președintele Republicii Finlanda.

Au sosit, de asemenea, o delegație a C.C. al P. C. din Germania, în frunte cu Max Reimann, prim-secretar al C.C. al P. C. din Germania și o delegație a P.C. din Finlanda, în frunte cu Ville Pessi, secretar general al P.C. din Finlanda.

Formarea noului guvern brazilian

BRASILIA 16 (Agerpres). — În prima cuvîntare rostită miercuri la Brasília, cu ocazia investiturii sale ca președinte, mareșalul Humberto Castelo Branco a declarat că în politica externă noul guvern va respecta independența tuturor popoarelor lumii, dar cere, în același timp, un respect absolut față de independența și suveranitatea țărilor sale. Totodată, el a arătat că guvernul brazilian se va strădui să inițiească „alianțele tradiționale”. Pe plan intern, el a afirmat că guvernul va respecta constituția și își propune ca sarcini imediate dezvoltarea economică și progresul moral, educativ, material și politic al țării.

Miercuri s-a anunțat componența noului guvern al Braziliei. Ministrul de război a fost numit generalul Artur Costa de Silva, ministrul al marinei, amiralul Augusto Rademaker, iar

ministru al aviației, generalul Cerreia de Melo. Portofoliul Ministerului Afacerilor Externe a fost încredințat lui Vasco Leitao da Cunha, un diplomat de carieră, iar cel al Ministerului de Finanțe lui Otavio Bulhoes de Carvalho, specialist în problemele financiare, care a ocupat, sub diferite guverne, postul de președinte al Oficiului lui brazilian pentru monedă și credit. În guvern sînt reprezentate principalele partide din Brazilia, cu excepția partidului municipal al fostului președinte Juao Goulart. Trei miniștri sînt membri ai partidului național-democrat, condus de guvernatorul statului Guanabara, Carlos Lacerda.

După cum transmite agenția U.P.I., noul ministru de externe, Leitao da Cunha, a declarat că „în prezent Brazilia nu intenționează să rupă relațiile diplomatice cu Cuba”.

După încercarea de răscălad din Siria

DAMASC 16 (Agerpres). — Au devenit cunoscute unele amănunte în legătură cu răscălad care s-a produs miercuri dimineața în orașul Hamah din Siria. Tulburările au început, potrivit relațiilor presei libaneze, ca urmare a reprimării unor demonstrații anti-bașaise, care au avut loc în oraș marți după-amiază. Cîciorii între demonstrații și poliție s-au transformat în adevărate lupte de stradă care s-au soldat cu morți și răniți.

Intr-o conferință de presă ținută miercuri, ministrul sirian al informațiilor a afirmat că la originea tulburărilor s-ar afla acțiunile unor feudali

deposedați de o parte din pămînturile lor în baza legii reformei agrare. Ministrul a precizat că circulația este complet interzisă în oraș, deși nu au mai fost înregistrate tulburări, că majoritatea conducătorilor răscăladului au fost arestați și că sînt în curs perchezițiilor pentru descoperirea unor depozite de arme și armatei altor persoane răspunzătoare de provocarea tulburărilor.

Guvernul sirian a ținut miercuri seara o ședință extraordinară pentru a examina situația creată ca urmare a evenimentelor de la Hamah.

Procesul rasistului Beckwith

NEW YORK 16 (Agerpres). În orașul Jackson (statul Mississippi) se desfășoară de zece zile cel de al doilea proces intentat lui Byron de la Beckwith, reprezentant al unei familii aristocratice din acest stat, care este acuzat că a asasinat, la 12 iunie, anul trecut, pe Medgar Evers, lider al populației de culoare. Potrivit relațiilor agenției France Presse, ședința de miercuri a procesului a fost marcată, ca și cele precedente, de noi eforturi ale partizanilor segregafiei rasiale de a salva de la scutul electric pe Beckwith. Acuzarea — arată agenția — definește împotriva asasinului probe zdrobitoare: amprentele sale au fost găsite pe arma cu care a fost săvîrșită crima, iar acuzatul a recunoscut-o ca fiind proprietatea sa, automobilul său a fost văzut de doi martori cu cîteva minute înainte ca să fie arestat. În ziua crimei în apropierea locuinței lui Evers, iar doi șoferi de taxi au declarat că Beckwith i-a întrebat înaintea crimei unde se află locuința liderului negru.

După cum arată France Presse, separaționistii din Mississippi au încercat în ultimele zile să distrugă, prin orice mijloace, probele strîns împotriva acuzatului. Unul din șoferi a fost amenințat de rasisti și a retras o parte a declarațiilor sale.

Se așteaptă ca audierile martorilor să ia sfîrșit încă în cursul acestei săptămîni, urmînd ca apoi juriul, alcătuit din 12 jurăți albi, să înceapă deliberările.